विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना
Disaster Preparedness and Response Plan
२०८१

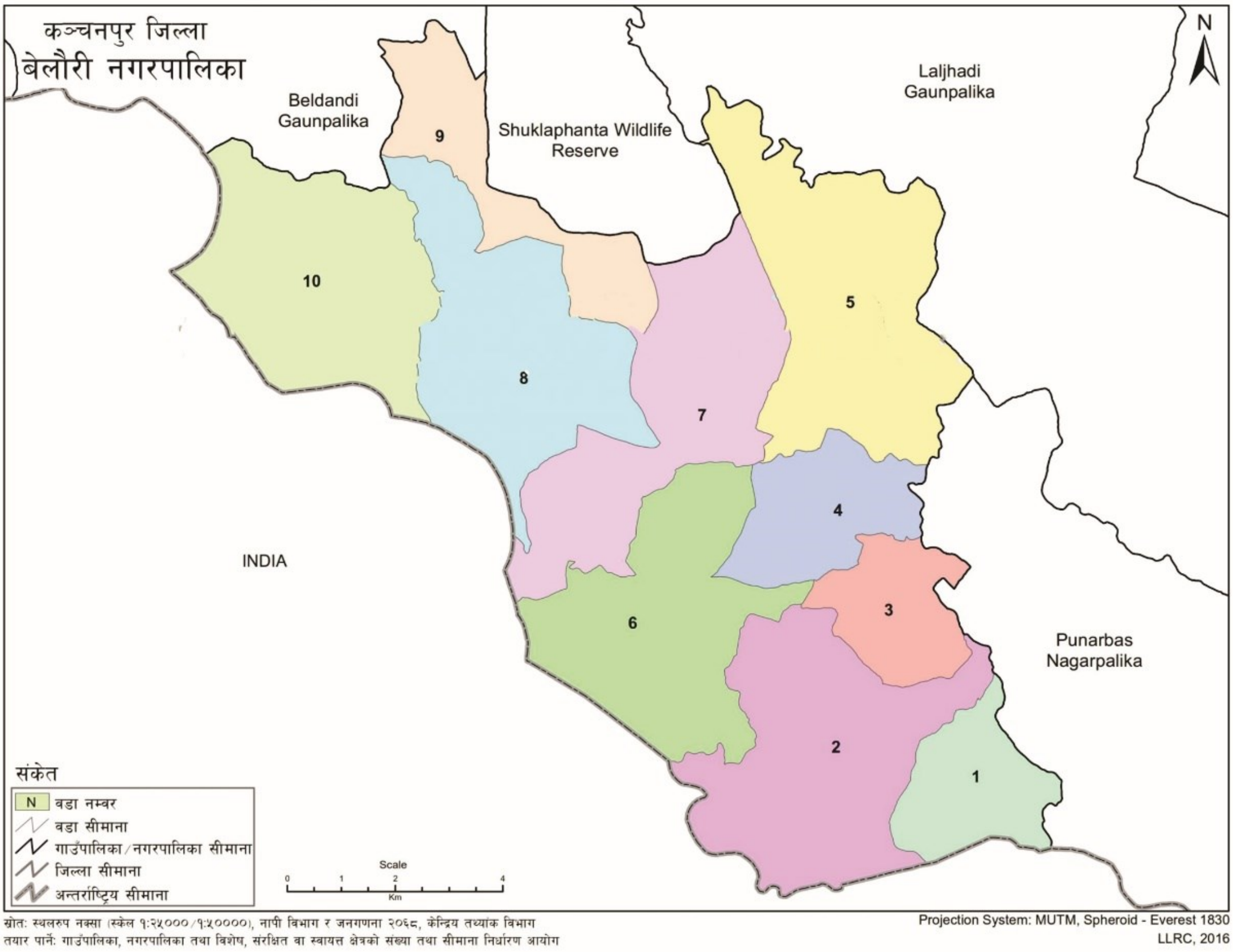

स्रोत: स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५००० / १:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

बेलौरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बेलौरी, कञ्चनपुर

बेलौरी नगरपालिका

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

Disaster Preparedness and Response Plan

(२०८१)

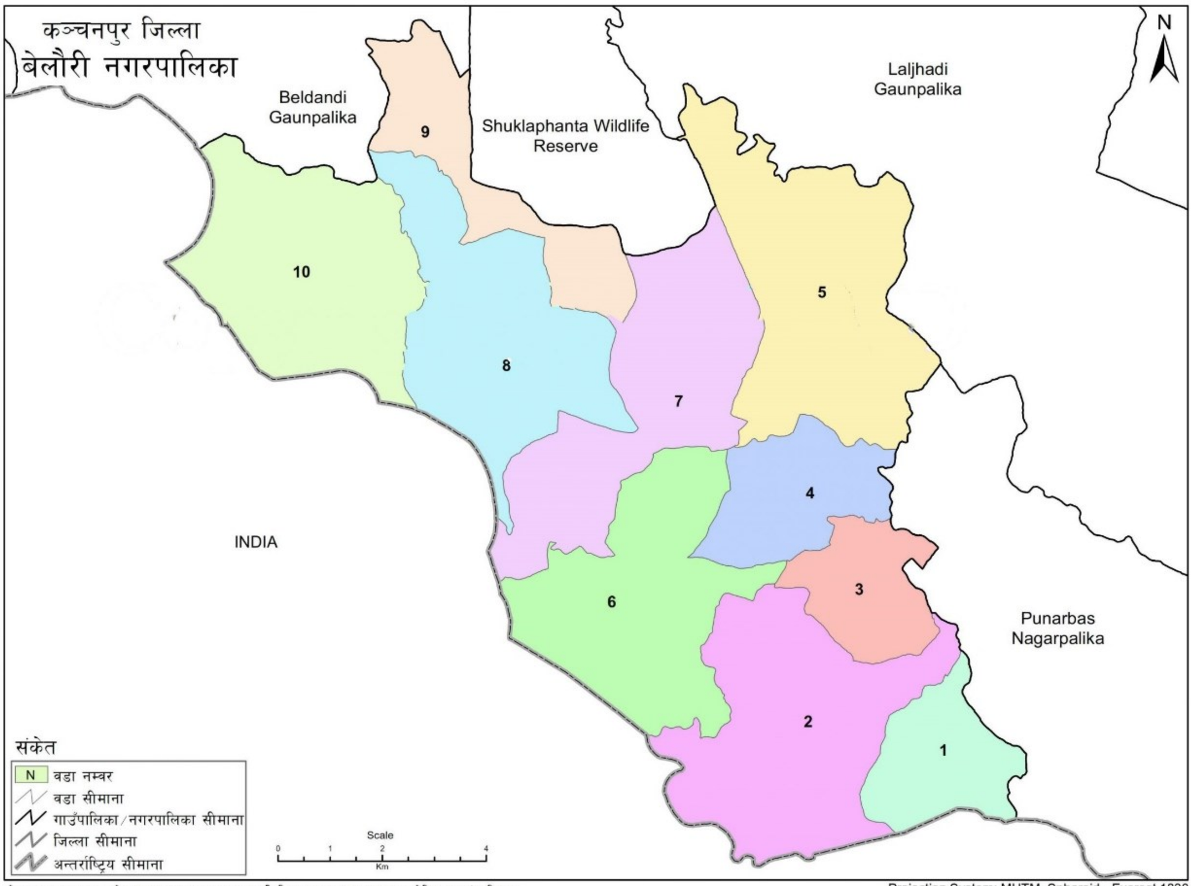

स्रोत: स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५००० / १:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

बेलौरी नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, बेलौरी कन्चनपुर
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
२०८१

बेलौरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बेलौरी, कञ्चनपुर
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

मितिः २०८१/०३/११

शुभकामना सन्देश

बेलौरी नगरपालिकाको विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ सालमा पनि अध्यावधिक गरि यहाँहरु सामु प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुसी लागेको छ। यो नगरपालिका विभिन्न किसिमका प्रकोपहरुको उच्च जोखिममा रहेको छ । यो नगरपालीका बाढी संगै आगलागी, असिना, हुरीवतास, खडेरी, जंगली जनावर तथा महामारी जस्ता प्रकोपको जोखिममा रहेको छ । सम्भावित विपदबाट निम्तिन सक्ने क्षतिन्युनिकरणका लागी पुर्वतयारी तथा आकस्मिक रुपमा हुन सक्ने विपद्को प्रभावकारी प्रतिकार्य योजना बनाई तयारी अवस्थामा रहन आवश्यक छ ।

आपतकालिन अवस्थामा प्रभावकारी प्रतिकार्यलाई सहज बनाउनका लागी नगरपालिकाको विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्न अपरिहार्य देखिएकोले यो विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ। सम्भावित विपदका बेलामा नगरपालिका तथा सरोकारवालाहरुले खेल्नु पर्ने भुमिका सम्बन्धमा आवश्यक पूर्व तयारी गरि निकायगत जिम्मेवारीहरु स्पष्ट किटान गर्न सकिएको खण्डमा आपतकालिन प्रतिकार्यमा सहजहुने विश्वास लिईएको छ। त्यसै यस नगरपालिका भित्रको प्रकोप जोखिमको विद्यमान वस्तुस्थितिलाई ध्यानमा राखी तयार पारिएको यस योजनाले विभिन्न प्रकोपबाट हुन सक्ने विपद् तथा त्यसको प्रभावले आम समुदायमा पुऱ्याएको मानवीय समस्यालाई तत्काल संबोधन गर्न यस योजनाले सहयोग गर्ने विश्वास लिएको छु। यो योजना तयार गर्दा मानवीय सहयोग का प्रकार तथा क्रियाकलापका आधारमा आठ वटा क्षेत्रमा (Cluster) विभाजन गरी सबै क्षेत्रको छुट्टा छुट्टै योजना यसमा समावेश गरिएको छ ।

अन्तमा, यस नगरपालिकाको विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउनु हुने, नगरपालिका नगर उप -प्रमुख, सबै वडाका अध्यक्ष तथा कार्यपालिका सदस्यहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, विषयगत शाखा प्रमुख तथा कर्मचारी, ईलाका प्रहरी कार्यालय, Mercy Corps, Habitat Nepal, निड्स नेपाल लगायत स्थानिय संघ संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, सम्बन्धित क्षेत्रका (Cluster) प्रमुख तथा सदस्यहरू, बुद्धिजीवी वर्गलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यसका साथै योजनामा कुनै किसिमको कमी कमजोरी भए वा सुधारका अवसरहरू भए यहाँहरुको सकारात्मक सुझावको अपेक्षा समेत राख्दछु ।

....

पोतिलाल चौधरी
नगर प्रमुख

बेलौरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बेलौरी, कञ्चनपुर
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

मितिः २०८१/०३/११

शुभकामना सन्देश

बेलौरी नगरपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ सालमा पनि अध्यावधिक हुँदा अत्यन्त खुशि लागेको छ। विपद्बाट हुन सक्ने सम्भावित मानवीय तथा धनसम्पत्तिको क्षति र आधारभूत पूर्वाधारहरुमा हानी नोक्सानी कम गर्नको साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारीको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । तसर्थ विपद् पूर्वतयारी तथा आकस्मिक प्रतिकार्यलाई मजबुद बनाउन जरुरी छ । योजनाबद्ध रुपमा अगाडि बढ्नाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरुको जिम्मेवारी प्रष्ट किटान गरी विपद् प्रतिकार्यको समयमा समन्वयात्मक प्रतिकार्य गर्नलाई यस योजनाले सहयोग पुऱ्याउने कुरामा मैले विश्बास लिएका छौ ।

योजना तयार गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु, राजनीतिक दल, स्थानीय सरकार, सरोकारवाला संघ संस्थाहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै योजना तयार गर्न आर्थिक तथा प्राविधी सहयोग पुऱ्याउने निड्स नेपाल र मर्सिकोर लगायत यस योजना निर्माण प्रक्रियामा संलग्न सबै सरोकारवालाहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्तमा यस योजनाले विपद्को समयमा गरिने प्रभावकारी समन्वयात्मक प्रतिकार्यलाई सहज र योजनावद्ध गर्न मदत गर्नेछ भन्ने विश्बास लिएको छु ।

धन्यवाद ।

....

जोग राम चौधरी
नगर उप-प्रमुख

विषयसूची

परिच्छेद-एक 8
प्रारम्भिक 8
१.१विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि 8
१.२ योजनाको उद्देश्य 8
१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया 8
१.३.१नगरविपद् व्यवस्थापन समिति संग प्रारम्भिक समन्वय बैठक 9
१.३.२आधारभूत अध्ययन 9
१.३.३ विषयक्षेत्र (क्लस्टर)को बैठक 10
१.३.४ विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदा तयारी 10
१.३.५कार्यशाला गोष्ठी मार्फत पृष्ठपोषणसङ्कलन र अन्तिम मस्यौदा तयारी 10
१.३.६विपद् पूर्वतयारीतथा प्रतिकार्य योजनाको स्विकृती 10
परिच्छेद दुई 11
विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था 11
२.१नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय 11
२.३.१ विपद्को ऐतिहासिक समयरेखाः 13
२.३.२ विपद्को आवृत्ति र गम्भिरता 14
२.४ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र 15
२.५प्रकोपहरुको सम्भाव्य जोखिम विश्लेषण 15
२.६ पुर्वसूचना प्रणालीको अवस्था 16
२.७नीतिगत, कानूनीतथा संस्थागत व्यवस्था : 16
२.८ विषयक्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी 16
२.८.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र 17
२.८.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्र 18
२.८.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र 19
२.८.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र 20
२.८.५ आपत्कालीन आश्रय तथा गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्र 20
२.८.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र 21
२.८.७ आपतलीन शिक्षा क्षेत्र 22

२.८.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र 22

परिच्छेद तीन 23

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना 23

३.१ सामान्य पूर्वतयारीयोजना 23

३.१.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 23

३.१.२.खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 25

३.१.३स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 26

३.१.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 27

३.१.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 27

३.१.६संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 28

३.१.७आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 29

३.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना 30

३.२ पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 31

३.२.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 31

३.२.२.खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 32

३.२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 32

३.२.४खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 33

३.२.५आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 34

३.२.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 35

३.२.७ आपत्कालीनशिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 35

३.२.८शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 36

३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना 37

३.३.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 37

३.३.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 38

३.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 39

३.३.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 40

३.३.५आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 40

३.३.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 41

३.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 42

३.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना 42

परिच्छेद चार 44

बन्दोबस्ती सामग्रीको उपलब्धता तथा आवश्यकताको लेखाजोखा 44
४.१ विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत रहेका सामग्रीगत स्रोत-साधनको वर्तमान अवस्था 44
४.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता 49
४.३ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन 49
४.३.१ गैर–खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल 49
४.३.२ मानवीय सहायता स्थल 49
४.४ थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत 49
परिच्छेद पाँच 53
विविध 53
५.१स्रोत साधनको व्यवस्थापन 53
५.२ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य 53
५.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई 53
५.३.१अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन 53
५.४ क्षमता विकास रणनीति र योजना 54
सन्दर्भ सामग्री : 54
अनुसूची-२ : वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजकको नामावली 56
अनुसूची-३ :सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण 56
अनुसूची-४ : जिल्ला /प्रदेश/केन्द्र स्थित सरोकारवालाहरुको सम्पर्क विवरण 56
अनुसूची-५ : नगरपालिकामा संचालित एम्बुलेन्स सेवाकोसम्पर्क विवरण 57
अनुसूची-६ : नगरपालिकाका लागी उपयोगी नदी तथा वर्षामापन केन्द्र विवरण 57
अनुसूची-७ : नगरपालिका स्थित जोखिमयुक्त बस्तीहरुको विवरण 57
अनुसूची-८ : विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम प्राप्त जनशक्तिको सम्पर्क विवरण नगरपालिका स्तरको 59
(समुदाय स्तरको) 60

परिच्छेद-एक

प्रारम्भिक

१.१विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको रुपमा सूचीकृत गरेको छसंवैधानिक व्यवस्था कार्यान्यवयन गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरु तर्जुमा भएका छन्। साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि केन्द्र देखि समुदाय तहसम्म विभिन्न संस्थागत संरचना गठन गरी क्रियाशील रहेका छन्। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति पनि यस्तै संरचना मध्येको एक हो। स्थानीय तहमा हुने विपद् व्यवस्थापनको सन्दर्भमा यस समितिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। स्थानीय तहमा गरिने विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पन्न गर्न समितिले यस सम्बन्धी छुट्टै योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने हुन्छ।स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (न) र नेपाल सरकारबाट जारी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन,२०७६ अनुरुप बेलैरीनगरपालिकाले विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ सालमा पनि अध्यावधिक गरेको छ साथै यो योजनाको कार्यान्वयन तत्काल शुरू गरिनेछ । वेलौरी नगरपालिका विभिन्न प्राकृतिक तथा गैर-प्राकृतिक प्रकोपहरूबाट वर्षेनी प्रभावित हुने गदर्छ।नगरपालिकाबाट तयार गरिएको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनामा उल्लेखभएअनुसार उपोष्ण जलवायु रहेको यसक्षेत्रमा समथर, एकरुप र होचो धरातलीय अवस्था तथा मौसमजन्य परिवर्तनकाकारण देखिने विपद्को जोखिम अनुसरको समयतालिका हेर्दा चैत्र देखि जेठ सम्म खडेरी तथा आगलागिको जोखिमरहेको छ।बाढीको जोखिम असार देखि भदौ/असोजसम्म, शीतलहरको जोखिम पौष तथा माघ, माहामारी तथा गर्मीको जोखिम जेठ देखि भदौ सम्म सर्पकोटोकाइ जेठ देखि भदौ सम्म र जंगली जनावरबाट सबै महिना क्षति हुनेगरेको देखिन्छ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

यो योजनाको प्रमुख उद्देश्य वेलौरी नगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई जनधनको क्षति कम गर्नु रहेको छ।यसका देहाय बमोजिमका विशिष्टिकृत उद्देश्यहरू रहेका छन् :

(क) विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरू पहिचान र अद्यावधिक गर्नु ।

(ख) विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयगत क्षेत्रहरूको जिम्मेवारी तथा भूमिका निर्धारण गरी प्रभावकारी विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्नु ।

(ग) विपद् प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्नु ।

(घ) विपद् प्रतिकार्यका लागि अहिले उपलब्ध स्रोत, साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा र सम्भावित विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आँकलन गर्नु ।

(ङ) विपद्को लेखाजोखा, जोखिम नक्साङ्कन, विगतमा घटेका विपद्का घटनाहरुको तथ्याङ्कसङ्कलन र विश्लेणका आधारमा जोखिम सूचित योजना तर्जुमा गर्नु ।

१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन,२०७६ अनुसार वेलौरीनगरपालिकाको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्व र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा संलग्न निकाय तथा

विषयक्षेत्रको सहभागितामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ। यस वेलौरी नगरपालिकाले सहभागितामूलक प्रक्रिया अपनाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ। विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्वन गरिएको प्रक्रियागत ढाँचा देहाय बमोजिम रहेको छः

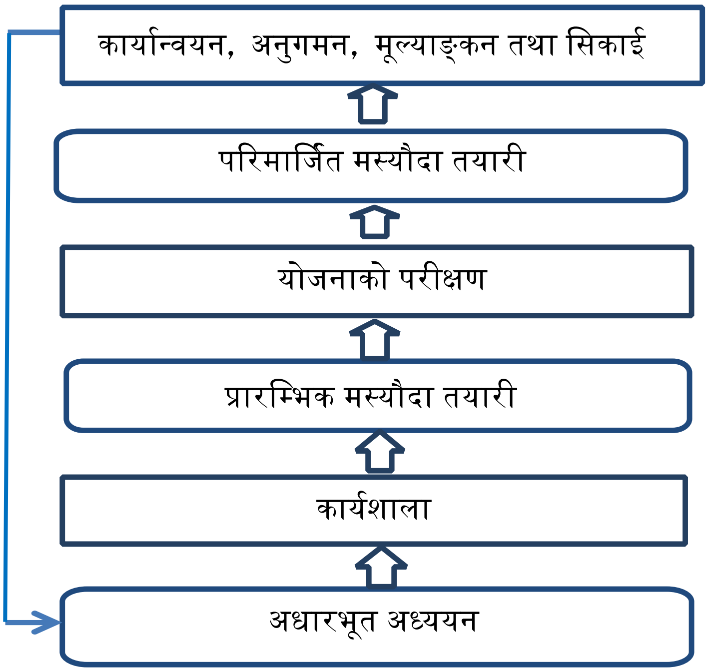

माथि उल्लिखित ढाँचामा योजना तर्जुमाका चरणहरुको सङ्क्षेपमा तल चर्चा गरिएको छः

१.३.१नगरविपद् व्यवस्थापन समिति संग प्रारम्भिक समन्वय बैठक

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारीका लागि मिति २०८१ जेठ ७ गते नगर विपद् व्यवस्थापन समितिसंग प्रारम्भिक समन्वय बैठकको आयोजना गरिएको थियो साथैउक्त बैठकले योजना तर्जुमा गर्नका लागि ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरुको निर्धारणगर्ने निर्णय समेत गरेको छ।

१.३.२ आधारभूत अध्ययन

नगरपालिकाको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाटविपद् व्यवस्थापन गर्नका लागि सहयोग पुर्याउने मौजुदा नीति, योजनाहरू, विपद्का घटना सम्बन्धी तथ्याङ्क र प्रकाशनहरू, प्रकोप नक्सा लगायत अन्य सान्दर्भिक सामग्रीहरुको पुनरावलोकन र समीक्षा गरी विपद् जोखिम सम्बन्धी आधारभूत अध्ययन र विश्लेषण गरिएको थियो। योजना तर्जुमाका क्रममा देहायबमोजिमकातथ्याङ्क, दस्तावेज, प्रकाशन र अभिलेखहरुको समेत अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको थियो :

- विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति कार्ययोजना (सन् २०१८-२०३०)
- प्रादेशिक विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना (२०७७)
- कन्चनपुर जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना २०८०
- स्थानीयविपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५
- स्थानीय विपद व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि२०८०
- स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७९
- बिपद राहत वितरण मापदण्ड २०८०

- स्थानिय आपतकालिन केन्द्र सचालन कार्य विधि २०८०

१.३.३ विषयक्षेत्र (क्लस्टर)को बैठक

विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने सरोकारवाला निकायहरूको पहिचान, सामान्य पूर्वतयारी योजना, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना, आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनाका क्रियाकलापहरु, विषयक्षेत्रसँग सम्बन्धित स्रोतहरूको आंकलन, आवश्यकताको लेखाजोखा आदि विषयहरूमा छलफल गर्न विषय क्षेत्रगत समितिहरु संग निरन्तर छलफल तथाबैठकको आयोजना गरिएको थियो

सि.नं.	विषय क्षेत्रगत समितिहरु
१	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र
२	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र
३	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
४	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र
५	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्र
६	संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र
७	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र
८	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

१.३.४ विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदा तयारी

विषयगत क्षेत्रहरू संगको छलफल तथा बैठक र बिधुतिय स्रोतबाट संकलन गरिएका सूचनाहरू संश्लेषण एवं विश्लेषण गरीवेलौरीनगरपालिकाविपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदा तयार गरियो ।

१.३.५कार्यशाला गोष्ठी मार्फत पृष्ठपोषणसङ्कलन र अन्तिम मस्यौदा तयारी

विषयगतक्षेत्रको बैठक तथा बिधुतिय स्रोतको समेत अध्ययनबाट प्राप्त सुचनाबाट तयार गरिको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदाउपर छलफल गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा कार्यशाला गोष्ठी आयोजना गरिएको थियो।उक्तकार्यशाला गोष्ठीमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू, विषयक्षेत्रका सदस्य, संघसंस्थाहरूका साथै राजनैतिक दल, निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिहरु, विज्ञ, पत्रकार, सङ्कटासन्न समुदाय लगायतका सरोकारवाला निकायकाव्यक्तिहरूको उपस्थितीमाविषयक्षेत्रबाट प्राप्त निष्कर्ष तथा योजनाको प्रस्तावमा पर्याप्त छलफल गरि आवश्यक सुझाव लिईएको थियो। छलफलबाट प्राप्त सुझावहरुलाई समेत यस योजनामा समावेश गरिएको छ ।मिति २०८१जेठ ७ गते सम्पन्ननगरपालिका स्तरिय सरोकारवालाहरुको बैठकबाट योजनाको पूनरावलोकन गरी बैठकबाट प्राप्त सुझाव तथा सल्लाहलाई समेत समाबेश गरि यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१लाई अन्तिम रुप दिईएको छ ।

१.३.६विपद् पूर्वतयारीतथा प्रतिकार्य योजनाको स्विकृती

कार्यशाला गोष्ठीबाट प्राप्त पृष्ठपोष्णका आधारमा तयार गरिएको यस विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१को मस्यौदामा सरोकारवाला निकाय, संघ, संस्था र विज्ञहरुको सुझाव सहित अन्तिमरुप दिई नगर कार्यपालिका बैठकबाट अनुमोदन गरि अन्तिम रुप दिईने छ ।

परिच्छेद दुई
विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था

२.१नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

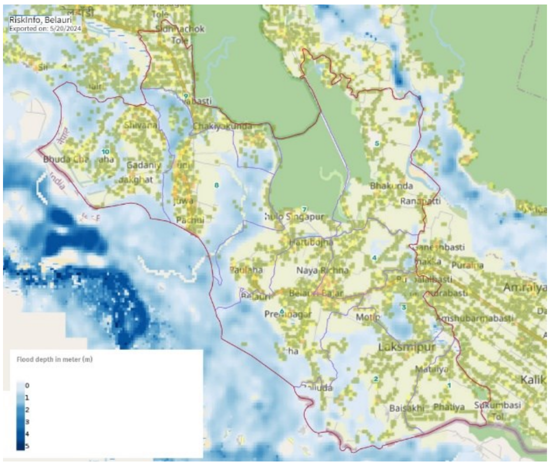

नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तरगत महाकाली अञ्चलमा पर्ने कञ्चनपुर जिल्ला पहिले वाइसे चौविसे राज्य रहेका वखत डोटी राज्यको सीमा क्षेत्रमा पर्दथ्यो, त्यतिवेला सम्म जिल्लाको नामकरण भैसकेको थिएन । मल्ली माल र तल्ली मालका नाम वाट चिनिने यस जिल्लाको क्षेत्र पनि कैलाली जिल्ला कै क्षेत्र भित्र समावेश गरिएको थियो । सन १८१४ देखि १८१५ सम्म अंग्रेज संग भएको युद्ध पछि सन १८१६ मा गरिएको सुगौली संधीवाट काली नदि पश्चिमको सम्पुर्ण भूभाग संगै तराईको कञ्चनपुर पनि व्रिटिश इण्डियामा गाभिएको इतिहास पाइन्छ । पछि सन १८६० को प्रत्यावर्तन सन्धि भए पछि मात्र यो क्षेत्र अर्थात कञ्चनपुर, कैलाली, बर्दिया र बाँके सम्मको तराइ खण्ड नयां मुलुकका रुपमा नेपालमा गाभिएको हो । कञ्चनपुर नयां जिल्लाका रुपमा स्थापित भए पछि सर्वप्रथम यसको जिल्ला सदरमुकाम यही वेलौरी नगरपालिका को वेलौरी वजार रहेको र यस नजिकको कंज नामक ग्राम वाट जिल्लाको नाम कञ्चनपुर नामाकरण हुन गएको भन्ने केहि इतिहासका अध्येताहरुको भनाई रहेको छ । वि.स.२०१९ साल पछि कञ्चनपुरको सदरमुकाम यहाँबाट महेन्द्रनगर सरेको देखिन्छ ।

सुदुरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अर्न्तगत, कंचनपुर जिल्लाको दक्षिणी सीमावर्ती भारतसित जोडीएको, सांस्कृतिक, आर्थिक एवं प्रशासनिक महत्व बोकेको क्षेत्र, बेलौरी राणा काल र पछिल्लो झण्डै डेढ दशक गरी १०३ बर्ष सम्म सदरमुकाम रही, २०१९ सालमा जिल्ला सदरमुकाम , घुसुडी बजार (हालको महेन्द्रनगर) सरे पछि ओझेलमा पर्न गयो । ५२ बर्ष पछि २०७१ बैशाख २५ मा साविक श्रीपुर, रामपुर विलासिपुर र लक्ष्मीपुर गा.वि.स समाहित गरि नेपाल सरकार बाट बेलौरी बजारलाई केन्द्र मानी नगरपालिका घोषणा हुंदा स्वच्छ, सफा र समृह बन्दै नमुना बस्ती र शहरको नगरपालिका बेलौरीलाई (The municipality of model residency and Modern city) भन्ने नाराका साथ अगाडी बढने अठोट लिइएको छ ।

क) मौसम तथा जलवायुको अवस्था

योनगरपालिका नेपालको तराई क्षेत्रमा पर्ने भएकोले उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको (मनसुन)हावापानी पाईन्छ । यस नगरपालिका को औसत तापक्रम २३.९८°से रहेको छ । गर्मी महिनामा औसत अधिकतम तापक्रम ३७.२° से र जाडो महिनामा औसत न्युनतम तापक्रम ७.१° से सम्म पुग्न जान्छ । यस नगरपालिकामा वैशाख र जेठ महिनामा अत्याधिक गर्मी र पुस र माघ महिनामा सबैभन्दा जाडो हुने गर्दछ ।यहाको आर्द्रता सरदर ७१.१६ % रहेको छ । विगत दश बर्षको तापक्रम र बर्षा नजिकैको सम्बन्धित उप-साखाको आधारमा चित्र न. ३ र ४ मा खुलाईएको छ ।

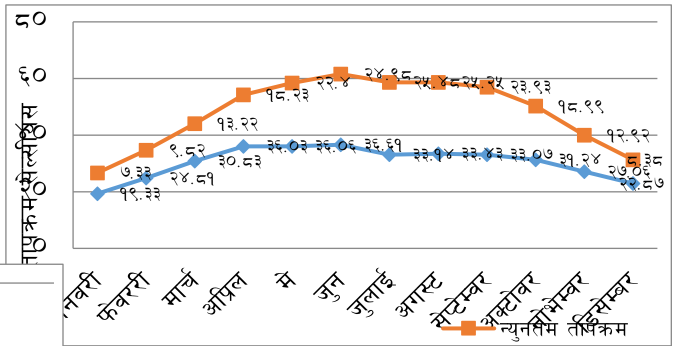

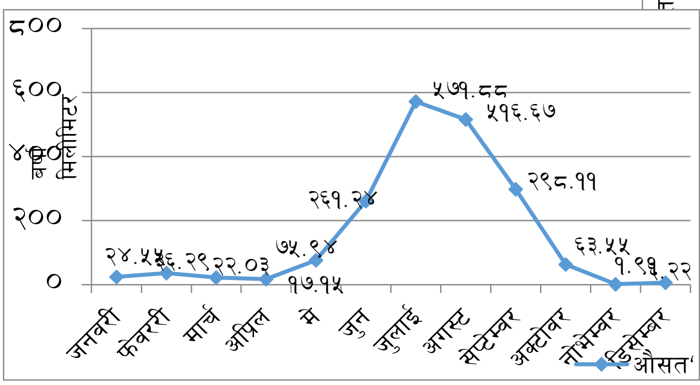

चित्र न. ३ बेलौरी नगरपालिका नजिकैको महेन्द्रनगर उप-साखाका को २००३ देखि २०१३

सम्मको औसत अधिकतम र न्यूनतम तापक्रम (श्रोतः जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, २०१६)

चित्र न. ४ बेलौरी नगरपालिकाको नजिकैको अत्तरिया उप-साखाको २००३ देखि २०१३ सम्मको औसत बर्षा (श्रोतः जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, २०१६)

ख) सामाजिक अवस्था (जनसंख्या, सँस्कृति, सामिाजिक मुल्य तथा मान्यता):

तराईका अन्य स्थानहरु जस्तै यस नगरपालिकामा पनि वाह्य जिल्लाहरु बाट बसाई सरी आएका परिवार का मानिसहरुको बाहुल्यता रहेको छ । २०७८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार नगरपालिकामा ११९५१ घरधुरी, ५३, ९१०जनसंख्या रहेको छ । जसमा पुरुष संख्या २५३७५(४७.१ प्रतिशत) र महिलाको संख्या २८५३५(५२.९) प्रतिशत रहेको छ। अपागंता भएका व्यक्तिहरुको सख्यां१८१८(९२१ पुरुष र ८९७ महिला) रहेको छ।मिश्रीत जातीका व्यक्तिहरुको बसोबास भएता पनी यस नगरपालिकामाक्षेत्री, ब्राह्मण एवं चौधरी समुदायका जातीको बहुल्यता बढी रहेको छ साथै दशनामीदलित र मधेसि समुदाय पनी यस नगरपालिकामा परापूर्व काल देखि बसी आइरहेका छन् । वडा अनुसारको जनसंख्याको विवरण

Table 1राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार

वार्ड नं.	घर संख्या	जनसंख्या विवरण			
		महिला	पुरुष	जम्मा	प्रतिशत
१	६६३	१६९४	१४३१	३१२५	५.८०
२	१०५४	२९४४	२६८४	५६२८	१०.४४
३	९६८	२४२९	२०७२	४५०१	८.३५
४	१२९३	२८९३	२६७७	५५७०	१०.३३
५	११६९	३२२४	२९९१	६२१५	११.५३
६	१४३०	३५५७	३२३७	६७९४	१२.६०
७	७१८	१८६२	१७०३	३५६५	६.६१
८	११७१	३१५४	२७७३	५९२७	१०.९९
९	१२५६	३१९१	२६३२	५८२३	१०.८०
१०	१४२९	३५८७	३१७५	६७६२	१२.५४
जम्मा	**११९५१**	**२८५३५**	**२५३७५**	**५३९१०**	**१००**

ग) मानवीय अवस्था (शिक्षा, सिप तथा दक्षता, सचेतना र स्वस्थ्य):

मानविय श्रोतमा यस नगरपालिकामा कृषक, व्यापारि, स्वास्थ्य कर्मी, कृषि जे.टि.ए., पशु जे.टि.ए., मेकानिक, कारपेन्टर, सिलाइ बुनाइ सम्बन्धी सिप भएका, कम्प्युटर टेक्नीसियनर निजि तथा सरकारी शिक्षक रहेका छन । तुलनात्मकरुपमा यस नगरपालिकामाप्राबिधिक ज्ञानभएका व्यक्तिहरुको संख्या कम रहेको पाइन्छ । सदरमुकाम वाट टाढा रहेको र कञ्चनपुर जिल्ला सदरमुकाम वाट पनि टाढा रहेको यस नगरपालिकामा शिक्षाको तथा जनचेतनाको स्तर उन्नति गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

घ) आर्थिक क्रियाकलापहरुको अवस्था (वित्तिय तथा वजार पहूँच, रोजगारी) :

यस नगरपालिकाका मानिसहरुको प्रमुख पेशा कृषि र ज्यालामजदुरी रहेको छ । थोरै जनसंख्याको मात्र आर्थिक श्रोत उद्योग तथा व्यापार व्यवसाय रहेको छ । अधिकांश युवा वर्गको वैदेशिक रोजगार नै प्रमुख आर्थिक श्रोत रहेको छ । साथै बिभिन्न बैक,बित्तिय संस्था तथा सहकारी संस्थाहरुले ऋण प्रबाह एवं बचत संकलनका लागि सेवा प्रदान गरिरहेका छन ।

ङ) प्राकृतिक श्रोतको अवस्था (वन, जलस्रोत, खानी कृषि):

बेलौरीनगरपालिका प्राकृतिक स्रोत जस्तै खोला नाला प्राकृतिक तालतलैया, बनजङ्गल आदिले सम्पन्न नगरपालिकाको

रुपमा रहेको छ। यस नगरपालिका भई बग्ने मुख्य नदिहरु दोदा नदी, सुतिया नदी, झरना खोला, स्याली खोला, खपटी नाला, पत्थरैया नाला, सिघा नाला, भंगी नाला, खर्रा नाला, किचैया नाला, कानीखल्ला नाला, कटैनी नाला, कान्द्रा नाला, गरभिजला नाला, कालाकुण्डा नाला तथा खोलाहरु रहेका छन । त्यस्तै गरी बन्दा ताल सानो तथा ठुलो, शोभा ताल, वन्तरिया ताल, पुरैनी ताल,जमुनैया ताल, बैशाखा भन्सार ताल, सिक्रीकुण्डा ताल,अजयपाल ताल, कालीकुण्डा ताल,मोतिपुर ताल, पर्सा ताल, जमुनिय ताल, लामा ताल, कार्की ताल, वरैया पुरैनी ताल, गोनगरैया ताल तथा जब्दा सिमसार रहेका छन । नगरपालिकामा केही क्षेत्र वनले ढाकेको र ९ वटा सामुदायिक वन रहेका छन । साथै सामुदायिक वन तथा स्थानिय स्तरमा बिभिन्न किसिमका जडिबुटी पाइने गरेको छ ।

च) समूदाय विकास (भौतिक पुर्वाधारको अवस्था)

देशकै मेरुदण्डको रुपमा रहेको हुलाकी सडकको निर्माण कार्य तिव्रगतिमा रहनुका साथै यस नगरपालिकाका सबै वडा हरु सडक संजाल ले जोडिएको छ । प्रमुख बजारहरु बेलौरी, कलकत्ता, लक्ष्मीपुरमा कालोपत्रे सडक छ भने अधिकांश सडक ग्राभिल गरिएका छन , केहि सडकरुह मात्र कच्ची रहेका छन । यस नगरपालिकामा, माध्यमिक स्तरका १२ वटा संस्थागत तथा १४ वटा सामुदयिक गरि २६ वटा बिद्यालय रहेका छन । त्यस्तै गरी २ क्याम्पसले समुदायमा शिक्षा प्रदान गरिरहेका छन । प्राथमिक उपचार केन्द्र १, स्वास्थ्य चौकी २,आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र ९, आयुर्वेदिक औषधालय १, आँखा उपचार केन्द्र गेटाको शाखा १,विओपि ५, इलाका प्रहरी कार्यालय १,प्रहरी चौकी ४, कृषि सेवा केन्द्र १ तथापशु सेवा केन्द्र १, क्वारेन्टाइन चेक पोस्ट, गाउँघर क्लिनिक, सामुदायिक भवन रहेको छ ।

छ) इन्धन तथा उर्जाको अवस्था

यस नगरपालिकाको प्रमुख उर्जाको रुपमा स्थानिय स्तरमा पाइने वनपैदावार काठ, दाउरा घरायसि रुपमा खाना पकाउन प्रयोग गरिदै आएको छ। हालका बर्षहरुमा गोबरग्याँसको प्रयोग पनि प्रयोग हुँदै आएको छ। यद्यपि शहरिकरण हुदै गएकोयस नगरपालिकामा एल.पि.ग्याँसको प्रयोग बढ्दै गएको छ । साथै यस नगरपालिकामा राष्ट्रिय प्रशारणको बिद्युतिय उर्जा पुगिसकेको हुँदा घरायसि रुपमा बत्ति बाल्न तथा बिभिन्न उद्योग कलकारखाना उपकरणहरु संचालन गर्न सहजता भएको छ ।

२.३.१ विपद्को ऐतिहासिक समयरेखाः

यस नगरपालिकामा विगत ३० वर्षयता विभिन्न समयमा घटेका प्राकृतिक, गैह्रप्राकृतिक, जलवायुजन्य विपद्का घटनाहरुको ऐतिहासिक समयरेखा, सोको प्रभाव र प्रभावित क्षेत्र, पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि गरिएका प्रयासलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानविय क्षति	प्राकृतिक क्षति	अनुकुलनका प्रयास
बाढी	२०५७ भदौ	**वडा नं. १०, ८, ७, ६**					
बाढी	२०६५ असोज	पुरै पालिका भरि	२५० घर पुर्ण वा आशिंक क्षति, ८०० विघा जतिको धान पटानी भएको		२ जना मृत्यु		राहत वितरण गरेका रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य सघं वेलौरी,
बाढी	२०७८ साल कात्तिक	१०, ८, ६, ५, २,१	१५० आशिंक रुपमा घरमा क्षती,				निडस नेपाल, एनएनएसडब्लुए, रेडक्रस, थारु युवा समुह वेलौरी, वलिदान एजि चर्च, उद्योग वाणिज्य सघं वेलौरी
बाढी	२०७९ कात्तिक	१०, ८, ५, ६ वडा अध्यक्ष	२५ घर आशिक रुपमा भत्केको, ३०० विघा				नगरपालिका, निडस नेपाल

			जतिको धान नोक्सानी				
खडेरी	२०५८	पालिका भरि	४० प्रतिशत जति धान उत्पादनमा कमी				
बन्यजन्तु आंतक	निरन्तर	८,७,९,५,१,२	खेतीमा नोक्सानी				तार जाली, ट्याकटर, साइरन वजाउने, ट्रान्च खन्ने
शितलहर	निरन्तर	पालिका भरि	खाद्यान्न उत्पादन(तोरी र तरकारी) मा कमी, जीवन कष्टकर हुने				औषधि उपचार, टनेल निर्माण, न्यानो कपडा वितरण, आगो वाल्ने व्यवस्था मिलाउने
हावाहुरी	२०७५ साल जेठ	५, ८, ४, ९	केरा खेती नोक्सानी, १०० घरको छाना उडाएको				रेडकस, स्थानिय तह
असिना	२०५४ साल चैत १६ गते	पालिका भरि, १ फिट जती असिना	५०० विघा जतिको गहूँमा नोक्सानी, फलफुल नोक्सानी				
आगलागी	२०७९ जेठ	खजुवा, अण्डैया, टापर टोल	४ वटा घर जलेको				नगरपालिका र रेडकस
आगलागी	२०८०	मैनाहा, सालघारी	२ घर जलेको				नगरपालिका, सामुदायिक वनले काठ
चटयाङ्ग	२०७४असार	३	२ जनाको मृत्यु				
चटयाङ्ग	२०७८।०५०७	१	२ जनाको मृत्यु १ जना घाईते, १ राँगा मरेको				

२.३.२ विपद्को आवृत्ति र गम्भिरता

यस नगरपालिकाको विपदको अवस्था विश्लेषण गर्दा सबै भन्दा बढी क्षति बाढीले गर्ने गरेको पाईन्छ भने बाढीको पुनरावृत्ती पनि उच्च रहेको छ। मुलतः बाढीले घरजग्गा डुबान, खेतीयोग्य जग्गा तथा बाली कटान गर्ने गरेको छ। यस बाट प्रत्येक वर्ष करिब १५००भन्दा धेरै घरधुरीहरु प्रभावित हुने गरेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा रहेको प्रकोपहरु तालिकामा देहया बमोजीमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सि नं	प्रकोप	वारम्वारता	कैफियत
१	बाढी	हरेक वर्ष	मुख्य नदिहरुमा पानिको बहाब बढे सगै बर्षेनी डुबान,कटान,पटानको समस्या रहेको साथै पानीको निकास नहुदा डुबानले क्षति हुने गरेको
२	खडेरी	३	प्राय बर्षहरुमा खेति लगाउने समयमा सुख्खा खडेरीको समस्या रहेको
३	बन्यजन्तु आंतक	५	बनजङ्गल नजिक रहेकाले बर्षेनी समस्या रहेको
४	शितलहर	२	बिषालु किसिमको शितले प्राय सबै जसो बर्षहरुमा खेतिबाली नष्ट गर्ने गरेको
५	हावाहुरी	३	समुदायहरुमा टिन तथा फुसको छानाहरु प्रभावित हुने, विद्यालयको छत लाइ नष्ट गरेको ।

६	असिना	४	विषेश गरि नगदे वालिमा प्रभाव भएको
७	मिचाहा प्रजाति/किटपतङ्ग	केहि बर्ष यता निरन्तर	मिचाहा प्रजातिहरुको घनत्व बर्षेनी बढिरहेको
८	आगलागी	२	समुदायकहरुमा घर हरु नष्ट हुने धन जनको क्षति हुने गरेको ।
९	चटयाङ्ग	२	पशु चौपाय, इलेक्ट्रीक समाग्रीहरुकोमा प्रभाव ।
१०	रोग महामारी	विगत दुई वर्ष देखि	सरसफाई र जनचेतनाको कारण कमि हुदै गएकोCOVID-19

स्रोतः स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

२.४ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र

नेपाल सरकार वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय (तात्कालिन वातावारण मन्त्रालय) ले गरेको जलवायु परिवर्तन संकटासन्न नक्शाङ्कन प्रतिवेदनमा उल्लेखित ईण्डेक्सको आधारमा यो जिल्ला न्यून जोखिमको अवस्थामा ०.१८१ (०.३५५, Low Rank) सुचिकृत छ । अति उच्च जोखिम वडा न. १, २, ५, ९ उच्च जोखिममा वडा नं.८, १० र ६ रहेको छ भने मध्यम जोखिममा वडा नं.७ र ३ रहेको छ, वडा नं. ४ न्युन जोखिममा रहेको छ । जोखिमयुक्त वस्ती अनुसार हेर्नुपर्दा अति जोखिममा रहेका १० वटा वस्ती, उच्च जोखिममा रहेका १० र मध्यम जोखिमा रहेका ९ वटा वस्ती रहेका छन्।समग्र नगरपालिकाको अवस्था विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकामा बहुप्रकोपको जोखिम रहेको छ भने पालिकाक्षेत्रभित्र निर्मित भौतिक संरचना र पूर्वाधारको अवस्था हेर्दा भूकम्पीय दृष्टिकोणले पनि जोखिममा रहेको छ । प्रकोपको दोहोरिइरहने प्रबृत्ति र अन्तराल हेर्ने हो भने हालसम्म यहाँ भूकम्पीय प्रभाव परेको नभएतापनि जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारीका क्रियाकलाप गर्नु अपरिहार्य देखिएको छ ।

२.५प्रकोपहरुको सम्भाव्य जोखिम विश्लेषण

पछिल्ल वर्षका विपदका कारण्बाट भएको प्राकृतिक र मानव सृजित बहुप्रकोपका कारण जनधनको क्षति भएको देखिएको छ । यस नगरपालिकामा लगभग सवै वडाहरुमा बाढीको जन्य विपद् कारण वर्षेनी सयौ विद्या जमिन डुवान तथा कटान तथा पटान हुने गरेको छ । कृषीवालीमा लाग्ने रोग, जंगली जनावरको आतंक, हुरी वतास, आगलागी, खडेरी तथा चट्याङ्ग यस पालिकाको मुख्य प्रकोप देखिन्छ भने विगत वर्ष देखि देखिको कोभिड १९ को माहामारीले पनि यस नगरपालिका अछुतो भने छैन । विषेशगरी यस नगरपाकि भइ बग्ने माहाकाली नदी बाट यस पालिका र पुनवार्सवको दक्षिणी क्षेत्रमा भारतिय सीमा क्षेत्रमाबाट पानी भरिएर आउने र अन्य नदीको वहाव अवरुद्ध भइ डुवान हुने तथा दोदा खोला वाट यस यस नगरपालिकाको श्रीपुर भयर नपा क्षेत्रमा प्रवेश गर्ने यस खोलाले वडा नं. ५ उदयपुर, सोभाता, रामनगर , सर्दशनपुर वडा नं. ५ भकुण्डा र वडा नं. ६ र७ भयर वग्ने यस खोलाले अत्यधिक कटान बाढी तथा डुवानको हुने गरेको छ । विगतका वर्षहरुमा विशेषगर्दा यस नगरपालिकाञ वडा नं. १ मटैया समुदायमा बाढी बाट ५० घरधुरी, उडियाफाटा बाढी वाट १२ घर धुरी फटिया गोकुलपुर समुदायमा ३० विद्या जमिन वाढी तथा ढुवान वाट प्रभावित हुने गरेको छ भने वडा नं. २ को टेडुवा बैजुडाँडा दिनापुर खैरानी चारधरुवा गोकुलपुर समुदायकोमा बाढी वाट ५०० घरधुरी तथा ढुवान वाट १००० घर धुरी प्रभावित हुने तथ्याङ्क छ त्यसैगरी वडा नं. ३ मोतिपुर,बन्दा ताल, कर्णालीटोल, प्रगतीटोल खरिया टोल पडाव रानीताल समुदायहरुमा २५० घरधुरी बाढी तथा डुवान वाट प्रभाविहुने गरेका छन भने वडा नं. ४ को बुटावरी मोतिपुर, चप्परतला, मोतिपुर शान्तिपुर र रिक्षा समुदायमा जंगली हात्तीको आतंक बाट गरिव ५०० घरधुरी प्रावित हुने तथा मोतिपुर वुटावरी र शन्तिपुर समुदायका २०० घर हरु बाढी बाट प्रभावित हुने गरेका छन । वडा नं ५ सुर्दसनपुर,उदयपुर, रामनगर र शोभा ताल गरि पुरै वडामा करिव ५०० घर र बन्दतिया देखि शोभाताल मैनाहा ताथ छोटी सिहपुर सम्मका समुदायका करिव ४०० घर धुरी डुवान वाट प्रभावित हुने गरेका छन । वडा नं. ६ का बोटी गाउँ, नयाँ गाउँ, बैसाखा र भुडाकोट बजार क्षेत्र र शान्तीपुरमा बाढी तथा डुवानका कारण गरिव ४५० घर धुरी प्रभावित हुने र जंगली हात्ती बाट १५० घर धुरी जोखिममा रहेका छन । वडा नं. ७ टेडिया, पौलाहा, भगपुर गणेशपुर, भगतपुर, वरैया, खप्टी नदिको किनार बाढी तथा ढुवान वाट ५०० घर धुरी हरु जोखिममा रहेकाछन र जंगली जनावर आतंक वाट यस वडाको रामघाट, सिहपुर सानो सिहपुरका करिव २०० परिवा प्रभावित छन । वडा नं. ८ कानपुर, कलकत्ताको टिसियन टोल खजुवा पचुई समुदायगरि करिव २०० घर धुरी

बाढी तथा डुवान वाट प्रभावित छन । वडा नं. ९ मा भादपुर , अण्डैया दरखटोल र कुण्डा समुदायमा बाढी तथा डुवान वाट करिव ३०० घर धुरी प्रभावित हुने र रामघाट, डाँडाकुण्ड, खजुवा भादपुरी आण्डैया र दरख टोल राधापुर समुदायमा जंगली जनावरको आतंक रहेको छ यय वाट करिव ३५० घर धुरी प्रभावित हुने गरेका छन विगत वर्षलाइ हेर्दा आदर्शमीलन टोल लक्ष्मीनगर, खजुा कुण्डा र धुर्षामा कटानको समस्या रहि आएको छ । वडा नं. १० को कानपुर समुदायमा बाढी वाट १०० घर धुरी जोखिममा रहेका छन भने भुडा खल्लाटोल, गौडी, सडकघाट, भुडा चौराहा र शिवनगर डुवान वाट करिव ५०० घरधुरी प्रभावित हुने गरेका छन र निर्मल आर्यघाट देखिकाली नदि सम्मको बस्तीका करिव ५०० घर धुरी हरु कटानको समस्या वाट प्रभावित हरेका छन ।

२.६ पूर्वसूचना प्रणालीको अवस्था

यो पालिका हालै निर्माण भएको दोदा जलाधार क्षेत्र वहुसरोकार मञ्चको सदस्य रहेको छ यस मञ्चले पुर्वसुचना प्रणाली वलियो वनाउन काम गर्ने उद्देश्य लिएको छ भने दोदा जलाधार क्षेत्रमा रहेका गेज स्टेसनहरु तथा वेलौरीमा रहेको स्वचालित मौसम केन्द्र वाट पुर्व सुचनाहरु लिई सो अनुरुप पुर्वकार्यहरु गर्ने गरिएको छ ।

२.७नीतिगत, कानूनीतथा संस्थागत व्यवस्था :

वेलौरीनगरपालिकामा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) का आधारमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । समितिमा हाल रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण **अनुसूची १** मा संलग्न गरिएको छ ।

नगरपालिकामावन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा स्थापना गरिएको छ । यसैगरी, ६ वटै वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरियको छ समितिमा हाल रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण **अनुसूची २**रसमुदाय स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति समेत गठन गरिएको छसमितिमा हाल रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण **अनुसूची ३**मा छ।साथै विपदको सहज प्रतिकार्यका लागि नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष समेत स्थापना गरिएको छ उक्त कोषमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि नगरपालिकाबाट रकम रु. ९०००००० बिनियोजन गरिएको छ। नगरपालिका स्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन, नीति, नियम तथा आवश्यक मार्गदर्शनहरू बन्ने क्रममा रहेका छन्।

२.८ विषयक्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी

यस नगरपालिकाको विपद् जोखिमन्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५ को आधारमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ।८ वटा विषय क्षेत्र हेर्न सम्बन्धित विषयक्षेत्रको योजना तर्जुमा र समन्वयको जिम्मेवारी प्रदानगरिएको छ।विषयक्षेत्रसंग सम्बन्धित सरोकारवाला संस्था र तिनमा कार्यरत पदाधिकारीहरूको विवरण अनुसूची-४ मा संलग्न गरिएकोछ।

विषयगत क्षेत्रका प्रमुख उदेश्य देहाय अनुसार रहेका छन :

१. क्षेत्रगत रुपमा मानविय सहयोग लाई प्रभावकारी बनाउने ।
२. आपतकालिन पुर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउने ।
३. क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागी विशेषज्ञ परिचालन गर्नु
४. समन्वय र साझेदारी अभिवृद्धि गर्नु
५. क्षेत्रगत ज्ञान,सिप र प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न

यस नगरपालिकाले विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयका लागी देहाय बमोजिम ८ वटा बिषयक्षेत्र निर्धारण गरि देहाय बमोजिमका कार्य जिम्मेवारीहरु प्रादन गरेको छ

विषयक्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी

सि.नं.	विषयक्षेत्र	नेतृत्व गर्ने निकाय	विषयक्षेत्र प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	नगर प्रमुख	पोतिलाल चौधरी	९८६८७२७९८०
२	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	कृषि विकास शाखा	सुमन राज जोशि	९८४८४५५७५९
३	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य शाखा	जय सिह वोहरा	९८६८८०६५३५
४	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	खानेपानी, सरसफाई एकाई	अशोक पाण्डे	९८४८७५४००८
५	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्र	सामाजिक विकास शाखा	इन्द्रा गुरुङ	९८०५७५६३९२
६	संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र	नगर उप प्रमुख	जोगराम चौधरी	९८१२७८९३८३
७	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा	अमित प्रशाद भट्ट	९८४८७४४५३५
८	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	भौतिक पूर्वाधार तथा योजना शाखा	जगदिश जोशि	९८६०३२५५७७

२.८.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को समयमा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसँग समन्वय कायम गर्ने, विपद्को अवस्था आउनसक्ने मौसम सम्बन्धिका पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचनाहरु प्राप्त भएपछि स्थानीय सञ्चार माध्यम, एस.एम.एस, को प्रयोग गरि सूचना सम्प्रेषण गर्ने, प्रकोपको कारण समस्यामा पर्न सक्ने घरधुरीहरुको पहिचान, सुरक्षित स्थान्तरण गर्ने, घाईतेहरुको उद्धार गर्ने, हराएकाहरूको खोजी गर्ने, मानिसको मृत्यु भएमा सनाखत गरी शव व्यवस्थापनवा हस्तान्तरणको प्रवन्ध मिलाउने, पीडितहरूका लागि आवश्यक राहत व्यस्थापन र वितरण गर्नेजस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

(यस नगरपालिकामा रहेका विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम प्राप्त जनशक्ति **अनुसूची-८** मा समाबेश गरिएको छ)

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	नगर कार्यपालिका	पोतीलाल चौधरी	नगर प्रमुख	९८०९४५४६७१
२	नगर कार्यपालिका	तारा दत्त अवस्थी	प्र.प्र.अ.	९८५८७२७१११,
३	इलाका प्रहरी चौकी	गौरी प्रशाद वजगाई	प्रसनि	९८५८७९०४०४,

४	सशस्त्र प्रहरी बिओपी	मदन वहादुर धानुक	डिएसपि	९८४८७६०८६५
५	विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	कृणभान वरई	का. पा.	९८१२६७३९०८
६	नेरेसो बेलौरी उपशाखा	विष्णु प्रसाद तिवारी	उपशाखा सभापति	९८४८८२०६०८
७	नगरपालिका सामाजिक विकास शाखा	लाल वहादुर चौधरी	संयोजक	९८६८८९६०७८
८	पत्रकार	हरिश चन्द्र वाग	प्रतिनिधि	९८४८६६४५५४

२.८.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्र

यो विषयक्षेत्रले विपद पूर्व वा विपदको अवस्थामा पीडितहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खानेपानी,सुक्खा खानेकुरा, विस्थापित भई शिविरमा बसेकालाई चामल, दाल, नुन, तेल, मसला आदि खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, खानेकुरा पकाउनको लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने र कृषि क्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	कृषि विकास शाखा	सुमनराज जोशी	संयोजक	९८४८४५५७५९
२	पशु सेवा शाखा	कुलोमणी भट्ट	सदस्य	९८६५६१९०४३
३	जिन्सी शाखा	लेखक राम चौधरी	सदस्य	९८४८७७८३९६
४	प्रशासन शाखा	राधा तिमिल्सेना	सदस्य	९८४३६९४३१४
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बेलौरी उपशाखा	विष्णु तिवारी	सदस्य	९८४८८२०६०८
६	उद्योग वाणिज्य संघ	हिरा सिहं विष्ट	सदस्य	९८०६४२०४४४
७	नेपाल प्रहरी	गौरी प्रशाद वजगाई	सदस्य	९८५८७९०४०४,
८	ससस्त्र प्रहरी गुल्म	मदन वहादुर धानुक	सदस्य	९८४८७६०८६५
९	निड्स नेपाल	दुर्गा देवी खरेल	सदस्य	९८४८८२००८५

२.८.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्मा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने, महामारी हुनबाट बचाउने विधिहरू अवलम्वन गर्ने, शिविरमा उपचार गर्न नसकिने प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भएका विरामी वा घाईतेलाई अस्पतालसम्म पुऱ्याई स्वास्थ्य उपचारको सुनिश्चितता गर्ने, महिला तथा बालबालिकामा पोषणको कमी भएमा त्यसबाट हुनसक्ने समयस्याबारे पीडित र सरोकारवालालाई सचेत गर्नेजस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। साथै यस विषयक्षेत्रले कोभिड-१९ लगायतका महाव्याधीकोसंक्रमण, रोकथाम र व्यवस्थापनको कार्य समेत गर्नेछ।यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्कनं
१	स्वास्थ्यशाखा	जय सिंह बोहरा	संयोजक	९८४३१७४३११
२	महिला तथा बालबालिकाशाखा	विमला वजगाई	सदस्य	९८४२३७९११०
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	विष्णु तिवारी	सदस्य	९८४८८२०६०८
४	श्रीपूर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र ४	गोबिन्द बहादुर विष्ट	सदस्य	९८४८७६९०३७
५	रामपूर स्वास्थ्य चौकी ८	धर्मानन्द भट्ट	सदस्य	९८०१७४२८०८
६	लक्ष्मीपुर स्वास्थ्य चौकी २	गणेश दत्त पन्त	सदस्य	९८६८७१३६७७
७	लालिगुँरास स.स्वा.केन्द्र १	प्रेम वहादर चन्द	सदस्य	९८६८५५२८७७
८	जबदीया आधारभूत स्वा.के ३	होमा वोहरा	सदस्य	९८४८८८५७७७
९	बेबरी स.स्वा.के ५	गंगा राज भट्ट	सदस्य	९८४८७२१०३१
१०	कुण्डा स.स्वा.के. ९	कुसुम श्रेष्ठ	सदस्य	९८६५७३५३४४
११	सिद्धनाथ स.स्वा.के ९	सूरेन्द्र अवस्थी	सदस्य	९८४८७६२८४९
१२	फूलरीया स.स्वा.के १०	प्रेम कुमार दमाई	सदस्य	९८४८७४४०७२

१३	दुर्गा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र ६	राधिका जोशी	सदस्य	९८६८८९६२५६
१४	सिद्धवावा आधारभुत स्वस्थ्य केन्द्र७	राम वेटी कुमारी राना	सदस्य	९८६९५६५७९३
१५	भगवानपुर आ.स्वास्थ्य केन्द्र १०	प्रकाश थापा	सदस्य	९८४८८६२९१५

२.८.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा खानेपानी आपूर्ति गर्ने, विपद्का कारण ढलेका बोटबिरूवाहरू हटाउने, विपद्जन्य घटनाबाट सिर्जना भएका फोहोरहरू सरसफाई गर्ने, मरेका पशुपंक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, व्यक्तिगत सरसफाईको लागि स्वच्छता सम्बन्धी सरसामानहरूहाईजिन किट, पियुष, क्लोरिन, डस्टविन, सेनी, अस्थाई शौचालय, खानेपानी ट्यांकी आदिकोव्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	खानेपानी, सरसफाई एकाई	अशोक पाण्डे	संयोजक	९८४८७५४००८
२	जिन्सी शाखा	लेखक राम चौधरी	सदस्य	९८४८७७८३९६
३	योजना शाखा	ओम प्रसाद उपाध्याय	सदस्य	९८६८७५२१८५
४	पशु सेवा शाखा	कुलोमणी भट्ट	सदस्य	९८६५६१९०४३
५	स्वास्थ्य शाखा	जय सिहं वोहरा	सदस्य	९८६८८०६५३५
६	नेपालरेडक्रससोसाइटीबेलौरीउपशाखा	विष्णु तिवारी	सदस्य	९८४८८२०६०८
७	श्रीपुर खानेपानी सरसफाई	गोविन्द प्रसाद सापकोटा	सदस्य	९८०९४७८०७५

२.८.५ आपत्कालीन आश्रय तथा गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्र

यो विषयक्षेत्रले विपद्को कारण घरमा क्षति पुगी बस्न नसक्ने अवस्थामा रहेका पीडितहरूलाई आपत्कालीन आश्रय वा बासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने, पीडितहरूलाई त्रिपाल, भाँडाकुँडा, लत्ताकपडा जस्ता गैर–खाद्य सामग्री वितरण गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	नगर उप प्रमुख	जोग राम चौधरी	संयोजक	९८१२७८९३८३

२	सामाजिक विकास शाखा	इन्द्र गरुड	सदस्य	९८६८४९१९९०
३	प्रशासन शाखा	राधा तिमिल्सेना	सदस्य	९८४३६९४३१४
४	जिन्सी	लेखक राम चौधरी	सदस्य	९८४८७७८३९६
५	रोजगार सेवा केन्द्र	नरेश प्रसाद भट्ट	सदस्य	९८४८७८२११३
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बेलौरीउ पशाखा	विष्णु तिवारी	सदस्य	९८४८८२०६०८
७	उद्योग वाणिज्य संघ	हिरा सिहं विष्ट	सदस्य	९८०६४२०४४४

२.८.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को समयमा महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, शिशु, बालबालिका, बृद्धबृद्धाहरूलाई संरक्षण गर्ने, उनीहरूको आवश्यकता बमोजिमका सरसामानहरू जस्तैः सेनेटरी प्याड, खेलकुदका सामान आदि उपलब्ध गराउने, घरपरिवारका सदस्य गुमाएकाहरू तथा विपद्का कारण त्रसित व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने रहिंसामुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	नगर उप प्रमुख	जोगराम चौधरी	संयोजक	९८१२७८९३८३
२	महिला तथा बाल बालिका शाखा	विमला वजगाई	सदस्य	९८४२३७९११०
३	सामाजिक विकास समिति	लाल वहादुर चौधरी	सदस्य	९८०६४२३३२२
४	स्वास्थ्य शाखा	जय सिहं वोहरा	सदस्य	९८६८८०६५३५
५	ईलाका प्रहरीकार्यालय	गौरी प्रशाद वजगाई	सदस्य	९८५८७९०४०४,
६	सशसत्र प्रहरी बिट	मदन वहादुर धानुक	सदस्य	९८४८७६०८६५
७	नेपालरेडक्रससोसाइटीबेलौरीउपशाखा	विष्णु तिवारी	सदस्य	९८४८८२०६०८
८	अपांगता संजाल	गणेश सुनार	सदस्य	९८४८७५२७२७
९	वेलौरी युवा संजाल	विष्णु अवस्थि	सदस्य	९८०५७७६१८७७
१०	वेलौरी मानव अधिकार समुह	गोविन्द प्रसाद सापकोटा	सदस्य	९८०९४७८०७५

२.८.७ आपतलीन शिक्षा क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को कारण विद्यालय तीन दिनभन्दाबढी बन्द भएमा विद्यार्थीहरूलाई आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्था गर्ने, प्रकोपले विद्यार्थीको पठनपाठनका शैक्षिक सामग्रीहराए वा क्षति पुऱ्याएमा सोको व्यवस्था गर्ने र विद्यालयको शिक्षण सामग्रीहरू नष्ट भएमा पुनः व्यवस्था गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा	अमित प्रशाद भट्ट	संयोजक	९८४८७४४५३५
२	महिला तथा बालबालिका शाखा	विमला वजगाई	सदस्य	९८४२३७९११०
३	निडस नेपाल	दुर्गा देवी खरेल	सदस्य	९८४८८२००८५

२.८.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को कारण अवरूद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, विद्युत, खानेपानी, टेलिफोन) तत्काल सुचारू गर्ने र त्यस्ता सेवा प्रदान गर्ने निकायका कार्यालयहरूमा क्षति पुगेमा वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने, सामाजिक आर्थिक पूर्वाधार र अवस्थालाई चलायमान बनाई जनजीवनलाई सामान्य बनाउने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

(यस नगरपालिकामा रहेका शीघ्र पुनर्लाभ को लागि उपयोगी साधनहरू **अनुसूची-१०** मा समाबेश गरिएको छ)

सि.नं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	भौतिक पूर्वाधार तथा योजना शाखा	जगदिश जोशि	संयोजक	९८६०३२५५७७
२	प्रशासन शाखा	राधा तिमिल्सेना	सदस्य	९८४३६९४३१४
३	सामाजिक विकास शाखा	लाल वहादुर चौधरी	सदस्य	९८०६४२३३२२
४	खानेपानी, सरसफाई एकाई	अशोक पाण्डे	सदस्य	९८४८७५४००८
५	निड्स नेपाल	दुर्गा देवि खरेल	सदस्य	९८४८८२००८५
६	नेपालरेडक्रससोसाइटीबेलौरीउपशाखा	विष्णु तिवारी	सदस्य	९८४८८२०६०८
७	बिधुत कार्यालय	टक गिरि	सदस्य	९८५८७८५०००

परिच्छेद तीन

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.१ सामान्य पूर्वतयारीयोजना

विपद्को स्थितिमा प्रतिकार्य गतिविधिहरू समयमै कार्यान्वयन गर्न संस्थागत क्षमता लेखाजोखा गरी सोको तयारी आवधिक रुपमा अद्यावधिक गर्न जरुरी हुन्छ। सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुमा विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी र विपद् प्रतिकार्य गर्न संस्थागत तथा भौतिक संरचना,मेशिन रऔजार,सीप विकास,जनचेतना,कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता क्रियाकलापहरु समावेश गरिएका छन्। यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नु पनि विपद् पूर्वतयारी कार्य नै हो। विपद् प्रतिकार्यका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषय क्षेत्रगत रुपमा सामान्य पूर्वतयारीको कार्ययोजना देहाय बमोजिमहुने गरी तर्जुमा गरिएको छः

३.१.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्यपूर्वतयारीसम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने	जेठ महिना भित्र	नगरपालिका स्तर	प्रत्येक आर्थिक वर्षमा	विपद् व्यवस्थापन समिति
२	विपद्को क्षति, नोक्सानी मूल्याङ्कनको लागिवडा स्तरीय सर्वेक्षण टोली गठनरपुनर्गठन गर्ने र आवश्यकता बमोजिम सर्वेक्षणका लागि सहायक टोलीहरू गठन गर्ने र तालिमको आयोजना गर्ने	प्रत्येक वर्ष मनसुन शुरु हुनु पूर्व	नगरपालिका र हरेक वडामा	नगरपालिकामा एक रहरेक वडामा एक एक गरि जम्मा १० वटा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति
३	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, क्षति लेखाजोखा गर्न विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फाराम तयार गर्ने	प्रत्येक वर्ष वैशाख महिनामा	नगरपालिका र वडामा	२५०० प्रति	सामाजिक विकास शाखा तथावडा स्तरमा
४	राहत वितरणका लागि सिफारिस फाराम लगायतका कागजात तयारी तथा अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष वैशाख महिनामा	नगरपालिका र वडामा	२५०० प्रति	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
५	प्रकोपको प्रकृति अनुसार खोज तथा उद्धारका लागि टोली गठन गर्ने	प्रत्येक वर्ष वैशाख सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा,वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
६	खोज तथा उद्धारका लागि गठित टोलीको निमित्त तालिम आयोजना गर्ने र परिचालन हुने प्रक्रिया निर्धारण गर्ने	प्रत्येक वर्ष वैशाख सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, सूरक्षा निकाय, विषयक्षेत्र
७	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण, मर्मत र व्यवस्थापन गर्ने	निरन्तर	पालिका र वडा स्तरमा	हरेक वडामा कम्तिमा एक सेट	स्थानीय/वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति/संघसंस्था
८	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सूची र सम्पर्क व्यक्तिको विवरण तयार गर्ने	निरन्तर	वडास्तर पालिका स्तरमा	१ वटा एम्बुलेन्स १ वटा टिपर	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ, प्रशासन तथाजिन्सी शाखा
९	बाढी रभूकम्पबाट बच्न र बचाउन सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी अध्यावधिक सूची तयार गर्ने	निरन्तर	पालिका स्तर वडा स्तरमा	हरेक वडामा आवश्यकता अनुसार	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
१०	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलहरूको सूची स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	वडा स्तरमा	प्रत्येक वडामा	वनवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन/सामाजिक वि.शाखा
११	आपत्कालीन अवस्थामा आश्रयस्थलका रुपमा प्रयोग गर्ने स्थानको लागि चाहिने भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरू निर्माण, बिस्तार गर्ने (खानेपानी, बिद्युत, प्राथमिक उपचार, स्वास्थ्य सेवा)	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	वडा स्तरमा	प्रत्येक वडामा	पूर्वाधार विकास शाखा, स्वास्थ्य शाखा वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
१२	प्रकोपबाट समुदायलाई बचाउन आपत्कालीन आश्रय भवनहरू निर्माण गर्ने	प्रत्येक आर्थिक वर्षमा	जोखिममा रहेको समुदाय नजिक	वडाको आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा र सम्बन्धित वडा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१३	बाढी,शीतलहर, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी आदि प्रकोपहरूबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सोबाट बच्ने उपायका बारेमा स्थानीय क्लब, स्वयंसेविका, वरघर, चिरागी प्रयोग गरि माईकिङ,जनचेतनामूलक कार्यक्रम,रेडियो, पत्रपत्रिका र LEOCमार्फत जानकारी दिने	निरन्तर	पालिका स्तर वडा स्तरमा	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै कम्तिमा ३ पटक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
१४	मानिसको ज्यान लिनसक्नेजङ्गली जनावरहरू (जस्तैः जङ्गली हात्ती, बनेल, बादर आदि) बस्तीमा प्रवेश गरेमा सम्बन्धित समुदायलाईतत्काल सूचना दिने प्रणालीको विकास गर्ने	निरन्तर	सम्भव भएसम्म वस्तीस्तर	हरेक वडामा एक	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, सामुदायिकवन
१५	विपदको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाइ प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	हरेक सिजन सुरु हुनु पहिले	नगरपालिकावा वडा स्तरमा	हरेक प्रकोपको लागि वर्षमा कम्तिमा एक एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, गैर सरकारी संघ संस्था

३.१.२.खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारीसम्बन्धी कार्यहरुकोयोजनादेहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्को अवस्थामा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिका लागि सम्भाव्य उद्योगहरू पहिचान गर्ने साथै सहयोग लिन सकिने कार्यालय, संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने	निरन्तर	नगरपालिका स्तर	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र, बजार व्यवस्थापन समिति
२	विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा खाद्य सामग्री चामल, दाल, तेल, नुन आदि भण्डारण गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरपालिका स्तर	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र, स्थानीय समुदाय

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी पसलहरू पहिचान गर्ने वा अनुवन्ध करार गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरपालिका र वडा स्तर	कम्तिमा २ वटा ठूला पसल वा उद्योग	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, बजार व्यवस्थापन समिति, खाद्य भण्डार केन्द्र
४	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे विषयक्षेत्रका सदस्यहरू बीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	हरेक सिजन सुरु हुनु पहिले	नगरपालिका वा वडा स्तरमा	हरेक प्रकोपको लागि वर्षमा कम्तिमा एक एक पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र सदस्यहरु
५	बाढीको बाली बिमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम मार्फत समुदायमा बाढीबाट हुने क्षति जोखिम बिमा कम्पनीमा हस्तान्तरण गर्ने	असार मसान्त पूर्व	वडा/प्रभावित समुदाय	जोखिमयुक्त १००० घरधुरी	कृषि शाखा, बिमा कम्पनी,बिषयगत समिति

३.१.३स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने स्वास्थ्य तथा पोषण विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्यसम्बन्धीकोयोजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छ

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने	हरेक महिना, औषधिको गुण अनुसार	स्वास्थ्य इकाई/चौकी	अवस्था हेरी कम्तिमा २००० जनाको लागि	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
२	र्यटोली(Rapid Response Team-RRT)ठनगर्ने, क्षमताविकासरकार्यसूचीतयारगर्ने	स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रोटोकलअनुसार	नगरपालिका/ वडास्तर	वर्षमा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र वडा कार्यालय
३	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने	आवश्यकता अनुसार तत्कालै	नगरपालिका र वडा स्तरमा	पालिका स्तर:४० जनावडास्तरः १५जना	पालिका, स्वास्थ्य शाखा, स्वयम्सेविका, वडा
४	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने	नियमित	वडास्तर	आवश्यकता अनुसार हरेक वडामा १ जना	स्वास्थ्य शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
५	कोभिड-१९ महाव्याधी लगायत अन्यमहामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र परीक्षण तथा उपचार सम्बन्धी प्रचार प्रसार तथा जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	नियमित	हरेक वडाका जोखिमयुक्त बस्तिहरुमा	वर्षमा कम्तिमा २ पटक	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र लगायत वडा कार्यालय

३.१.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारीसम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने क्लोरीन, पियुष जस्ता औषधिको उचित भण्डारण गर्ने साथै प्रयोग गर्ने बिधिका सम्बन्धमा अभिमुखीकारण गर्ने	प्रकोपको जोखिम अनुसार हरेक सिजन	नगरपालिका र वडास्तरमा	आवश्यकता अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र, स्वास्थ्य शाखा
२	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने।	प्रकोपको अगावै जोखिम अनुसार	नगरपालिका स्तर	आवश्यकता अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई, स्वास्थ्य शाखा,विषयक्षेत्र
३	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत गरी चालु अवस्थामा राख्ने।	प्रकोपको जोखिम अनुसार हरेक सिजन	नगरपालिका स्तर	आवश्यकता अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
४	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने साथैउच्च धारा/नालकाहरु आवश्यकता अनुसार नयाँ निर्माण गर्ने।	निरन्तर	वडा तथा समुदायस्तरमा	हरेक प्रभावित वडाहरु	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यलय तथा स्थानीय समुदाय

३.१.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने आपत्कालिन आश्रयस्थल र गैरखाद्य सामग्री विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् प्रभावितहरूको लागि अस्थायी आश्रय वा बासको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरूको बन्दोबस्ती गर्ने।	हरेक सिजन सुरु हुनु भन्दा अगाडी	पालिका स्तर सबै वडास्तरमा	१००० घरधुरीका लागि	नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको र अन्य सहयोगी निकायकोसहयोगमा पूर्वाधार विकास शाखा, विपद शाखा
२	सम्भावित आपत्कालीन अवस्था आईपरेमा तुरून्त खरिद गर्न सकिने गरी अनुबन्ध करार गर्ने।	हरेक सिजन सुरु हुनु भन्दा अगाडी	थोक विक्रेता स्थानीय तह	१००० घरधुरीका लागि	नगरपालिका, कृषि शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
३	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको व्यवस्थापन र संरक्षण गर्ने।	निरन्तर	सबै वडामा	१००० घरधुरीका लागि	पूर्वाधार विकास शाखा र वडाकार्यालय
४	गैर-खाद्य सामग्री सेटहरू भण्डारण गर्ने।	निरन्तर	रेडक्रसको गोदाम/पालिका	१००० घरधुरीका लागि	नगरपालिका, वडा कार्यायल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी,
५	विपद् प्रभावित स्थान वा अस्थाईशिबिर खडा गर्नु पर्ने स्थान सम्म सरसामान तथा औजारहरु लैजानसवारी साधनको प्रवन्ध गर्ने।	निरन्तर	नगरपालिका	कम्तीमा २ वटा	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र
६	अस्थायी आश्रय वा बास निर्माणको लागि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिबृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	हरेक सिजन सुरुहुनु भन्दा अगाडी	वडास्तर	हरेक वडामा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, अन्य सरोकारवाला

३.१.६संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने संरक्षण तथा सूरक्षाविषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारीसम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरू बारे जानकारी पुस्तिका तथा पम्प्लेट तयार एवम् प्रकाशन गर्ने।	निरन्तर	नगरपालिकास्तर	कम्तिमा १५०० प्रति	नगरपालिकामहिला तथा बालबालिका शाखा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२	विपद्को समयमा अत्यावश्यक सेवाका लागि चाहिने सामग्रीहरूडिग्निटि किट खरिद र भण्डारण गर्ने।	निरन्तर	नगरपालिका गोदाम घरहरू	कम्तिमा ५०० स्थान	महिला तथा बालबालिका, स्वास्थ्य शाखा रविषयक्षेत्र
३	उमेर, शारीरिक र अपाङ्गताको अवस्था अनुसार गरिनुपर्ने सेवा सहयोगका लागि प्रोटोकल तयार गरी लागू गर्ने।	तत्काल	नगरपालिका स्तर	१ पटक	महिला तथा बालबालिका शाखा
४	विद्यालयका शिक्षक र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाईआधारभूत मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी तालीम दिने।	प्रत्येक वर्ष १ पटक	वडास्तरमा	विद्यालय : १ शिक्षक र वडाबाट २ जना महिलास्वयंसेविका	शिक्षा र स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
५	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयक्षेत्रका सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	प्रकोपको सम्भावित समय अगाडी	नगरपालिका वडास्तरमा	कम्तिमा १ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, अन्य सरोकारवाला

३.१.७आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने आपतकालिन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारीसम्वन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	बाढी, पहिरो, हावाहुरी, शीतलहरले प्रभावित गर्नसक्ने विध्यालयहरूको सूची अद्यावधिक गर्ने र संभावित क्षतिको आंकलन गर्ने।	वर्षको १ पटक	वडास्तरमा	सबै वडाका विध्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विध्यालय
२	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने।	निरन्तर	नगरपालिका नगर स्तर	९ वटा विध्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विध्यालय
३	विभिन्न प्रकोप बाट विद्यार्थीमा हुनसक्ने प्रभावहरूको बारेमा विध्यालयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	निरन्तर	विध्यालयस्तरमा	९ वटा विध्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विध्यालय, विषयक्षेत्र
४	सम्भावित विपद्बाट सुरक्षित हुने उपाय बारे विध्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र एफ.एम. रेडियोबाट सन्देशमूलक कार्यक्रम प्रशारण गर्ने।	निरन्तर	नगरपालिका वडास्तर विध्यालयस्तर	४० विध्यालय र एफ.एम.बाट कम्तिमा १	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, शिक्षा शाखा,सम्बन्धित विध्यालय

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
				महिना (प्रकोपमा केन्द्रित)	
५	प्रकोपले प्रभावित गर्ने सम्भावना भएको जानकारी प्राप्त भएमा बिद्यालयमा पठनपाठन चलिरहेको बेला बिद्यार्थी र शिक्षकले गर्ने क्रियाकलापहरु समेटी आपतकालीन अवस्थाको लागि योजना तथा कार्यविधि निर्माण गर्ने	निरन्तर	विध्यालयस्तर	४० वटा विध्यालयको लागि	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विध्यालय

३.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने शीघ्र पुनर्लाभ विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याङ्की, शौचालय र हातेपम्प व्यवस्था गर्ने।	निरन्तर	वडास्तरमा	सबै वडाहरूमा	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
२	विपद्बाट अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, खानेपानी, विजुली आदि) अवरूद्ध भएमा उक्त सेवा सुचारू गर्न तत्काल प्राविधिक टोली परिचालन गर्ने।	निरन्तर	नगरपालिकास्तर, वडास्तरमा	नगरपालिकास्तरमा एक र वडास्तरमा एक	पूर्वाधार विकास शाखा, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा,विषयक्षेत्र, बिद्युतकार्यालय, खानेपानी समिति
३	सम्भावित विपद्बाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा पर्ने क्षतिको शिघ्र मूल्याङ्कनको लागि टोली गठन गरी प्रशिक्षण दिने।	प्रत्येक वर्ष एक पटक	नगरपालिका स्तर	एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

४	सम्भावित विपद्बाट कृषि, पशु, रोजगारी, सेवा, उद्योग, पर्यटन, व्यवपार लगायतका क्षेत्रमा पर्न सक्ने असरहरु न्यूनीकरण गर्ने क्रियाकलाप तय गरी कार्यन्वयन गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	नगरपालिकास्तर	प्रभावित समूदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ

३.२ पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजनामा सही पूर्वानुमान र उपलब्ध समयको आधारमा पूर्वतयारीका कार्यहरू निर्धारण गर्नु पर्दछ। यसमा सामान्य सतर्क रहनेदेखि जोखिमयुक्त ठाउँमा रहेका समुदाय र स्थानान्तरण गर्न मिल्ने धनसम्पत्ति अस्थायी रुपमा सुरक्षित ठाउँमा सार्ने सम्मका क्रियाकलाप हुन सक्छन्। यस्तो योजना प्रकोपको प्रकृति, समय र संभावित प्रभावक्षेत्रको भरपर्दोआधिकारिक पूर्वसूचनाको आधारमा तय गरिनु पर्दछ। बाढी लगायत अन्य प्रकोप आउने समयसीमा नजिक हुन थालेपछि वा प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि नगरपालिकाबाट गर्न सकिने पूर्वकार्य क्रियाकलापहरूको योजना देहाय बमोजिम तर्जुमा गरिएको छः

३.२.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोप आउने मौसम सम्बन्धिको ३ दिने पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको गर्नुपर्ने पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	वर्षा र हावाहुरीको पूर्वानुमान सम्बन्धी सूचना जल तथा मौसम विज्ञान विभाग (सिधै/वेभपेज मार्फत),प्रदेश र जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट आदानदप्रदान गर्ने।	बाढीः माघ-कार्तिक हावाहुरीः माघ-असार	नगरपालिका	दिनमा कम्तिमा १ पटक वा आवश्यकता अनुसार	स्थानीय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र
२	अत्यधिक वर्षा भई बाढी आउनसक्ने अवस्था वा खराव मौसमको कारण हावाहुरी आउनसक्ने सम्भावना भएमा सूचना जारी गर्ने । आपतकालीन अवस्थामा अपनाउन पर्ने कार्यबिधिको सन्देश प्रशारण गर्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगतै	नगरपालिकाबाट समुदायसम्म पहुँच हुनेगरी	पूर्वानुमानको खवर पश्चात दिनमा कम्तिमा ४ पटक	विपद सम्पर्क व्यक्ति, वडा कार्यालय

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	विपद् बाट क्षति हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा सबै विषयक्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने।	३ दिन अगाडी	नगरपालिका	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा एक पटक	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
४	विपद हुनसक्ने पूर्वानुमान अनुसार वडास्तरीय समितिलाई जानकारी गराईविपद् प्रभावितहुनसक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने व्यवस्था मिलाउने।	७२ घण्टाको पूर्वानुमान प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	नगरपालिकाका सबै वडामा	जोखिममा रहेका सबै समुदाय	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
५	खोज तथा उद्धार टोली रक्षतिको विवरण सङ्कलनटोलीलाई तयारी अवस्थामा राख्ने।	७२ घण्टाको पूर्वानुमान प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	नगरपालिकास्तरमा	प्रत्येक वडामा १ टोलि	,,

३.२.२.खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोप आउने समय सीमा नजिक हुन थालेपछि वा मौसम सम्बन्धिको ३ दिनेपूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	खाद्य तथा कृषि विषयक्षेत्रको तयारीका लागि समन्वयात्मक बैठक बस्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तर मा	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा १ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
२	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरिक्षण गरी अद्यावधिक गर्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तर मा	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक	कृषि शाखा
३	विपद् प्रभावित क्षेत्रमाखाद्य सामग्रीहरूढुवानीका लागि आवश्यक सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तर मा	सूचना प्राप्त भएपछि आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

३.२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावनाको पूर्वानुमानको सूचना प्राप्त भएपछि आवश्यक परिचालनका लागि विषयक्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बसी मौसम पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वकार्य योजना लागू गर्ने ।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात तत्काल	नगरपालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयक्षेत्र
२	विपद् प्रभावित क्षेत्रमाआवश्यक पर्ने औषधी तथा उपकरण निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयक्षेत्र
३	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवाको लागि आवश्यक जनशक्ति र सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र स्वास्थ्य स्वयम्सेविका
४	कोभिड-१९ लगायतका महामारीबाट सुरक्षित रहन र सतर्कता अपनाउने उपाय बारे स्थानीय टेलिभिजन, एफ.एम. रेडियो र सामाजिक सञ्जाल लगायतका माध्यमबाट प्रसारण र जानकारी प्रवाह गर्ने।	३ दिने पूर्वानूमानको जानकारी प्रश्चात	वडा र समुदाय स्तरमा	प्रकोपको आधारमा निरन्तर गर्ने	नगरपालिका, स्वास्थ्य शाखा, सूचना तथा प्रविधि शाखा र विषयक्षेत्र

३.२.४खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएकोसूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित स्थानमा परिचालन हुनकाका लागि विषयक्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तर	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	सामाजिक विकास शाखा र विषयक्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि क्लोरिन, पियुष जस्ता औषधिको स्टक निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा र विषयक्षेत्र
३	सरसफाईका लागि परिचालन हुनु पर्ने जनशक्ति, सवारी साधन र उपकरणहरू तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
४	विपद् प्रभावित स्थानमा खानेपानी वितरण र सरसफाईका लागि परिचालित हुन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र

३.२.५आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने आपतकालिन आश्रय र गैर खाद्य सामागी क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयक्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र विषयक्षेत्र
२	पूर्वानुमानको अवस्था हेरी नगरपालिका क्षेत्रमा करिब १००० जनालाई अस्थायी रूपमा ३ दिनसम्म राख्न सकिने गरी आपत्कालीन आश्रयस्थल/आवास तयारी अवस्थामा राख्ने ।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	समुदाय स्तरमा	सम्भावित प्रकोप अनुसार	नगरपालिका, रेडक्रस, वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति र विषयक्षेत्र
३	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका लागि आवश्यक जनशक्ति, सामग्री तथा औजारहरू निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	वडा स्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रविषयक्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	अस्थाई आवास निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा औजारहरू ढुवानीको लागिसवारी साधनहरु तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, र विषयक्षेत्र

३.२.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने संरक्षण र सूरक्षा क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयक्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
२	विपद्जन्य घटनाबाट प्रभावितलाई परामर्श सेवा दिन परामर्श टोली तयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिका र वडा स्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	स्वास्थ्या शाखा, शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
३	विपद् प्रभावित क्षेत्र वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा आवश्यक पर्नेडिग्निटी किट लगायतका सरसामानहरूको निरिक्षण गरी तैयारी अवस्थामा राख्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	महिला तथा बालबालिकाशाखा, विषयक्षेत्र

३.२.७ आपत्कालीनशिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने आपकालिन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयक्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा र विषयक्षेत्र
२	प्रभावित हुन सक्ने विद्यालयलाई शिक्षण सामग्रीहरू सुरक्षित ठाउँमा राख्न अनुरोध गर्ने।	२४ घण्टा अगाडी	विद्यालयस्तरमा	सम्भावित प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा सम्पूर्ण बिद्यालय
३	विपद्को समयमा अपनाउनुपर्ने सावधानी र सूरक्षाका उपाय तथा अनुशासनका बारेमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	विद्यालयस्तरमा	सम्भावित प्रकोपको सिजन अनुसार	शिक्षा शाखा तथा सम्बन्धित विद्यालय
४	विपद्को समयमा पठनपाठन निरन्तर गर्न आवश्यक तयारी गर्ने।	४८ घण्टा अगाडी	नगरपालिका, बिद्यालयस्तरमा	सम्भावित प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा तथा सम्बन्धित विद्यालय, विषयक्षेत्र

३.२.८शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने।	३ दिने पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरपालिका वडास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक र आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, पूर्वाधार विकासशाखा,विषयक्षेत्र, वडा स्तरमा
२	अत्यावश्यक सेवा सुचारू गर्नका लागिभण्डारण गरिएकासामग्री तथा उपकरणहरू निरिक्षण गर्ने र दक्ष जनशक्तितयारी अवस्थामा राख्ने।	४८ घण्टा अगाडी	नगरपालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, सामाजिक विकास शाखा,विषयक्षेत्र वडा कार्यालय

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	सर्वेक्षण टोलीमा समावेश हुने व्यक्तिलाई तयारी अवस्थामा रहन अनुरोध गर्ने।	४८ घण्टा अगाडी	नगरपालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,विषयक्षेत्र

३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

कुनै पनि प्रकोपबाट सिर्जित विपद् प्रतिकार्य गर्नकालागि वेलौरी नगरपालिका अन्तर्गत गठित सम्पूर्ण विषयगतक्षेत्रहरू परिचालनकालागित पशिल बमोजिमका प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू तयगरिएको छ।

३.३.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी योजनाहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्जन्य घटना हुनसक्ने यकिन भएपछि नगर विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने। प्रकोपले असर गर्नसक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा बस्न, सर्नका लागि तत्कालै अनुरोध गर्ने।	पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि तत्काल	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्पूर्ण विषयक्षेत्र, वडास्तर
२	विपद्को जोखिममा रहेका व्यक्ति तथा समुदाय र महत्वपूर्ण सम्पत्ति सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्नसूरक्षा निकाय र खोज तथा उद्धार टोली र कार्यदल परिचालन गर्ने।	पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि तत्काल	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,वडास्तरीय समिति
३	विपद्मा परी घाईते भएकालाई उद्धार गर्ने र हराई रहेका व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क तयार गरी खोजी कार्य जारी गर्ने।	विपदको समयमा	सूरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार टोली र स्वयंसेवक
४	सर्वेक्षण टोली परिचालन भई तत्कालै घटनाको अवलोकनर घटनाको अवस्थाको बारेमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई जानकारी गर्ने साथै प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको प्रतिवेदन पेश गर्ने ।	विपद् पश्चात २४ घण्टा भित्र	वडा कार्यालय, वडा अध्यक्ष सर्वेक्षण टोली (वडा कार्यालय, रेडक्रस प्रतिनिधि, नेपाल प्रहरी)
५	विपद्बाट यदि कसैको मृत्यु भएमा सोको तथ्याङ्कतथा बिस्तृत लगत तयार गरी सनाखत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र शव हस्तान्तरण तथा व्यवस्थापन गर्ने।	विपद्को समयमा	सूरक्षा निकाय, उद्धार टोली, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी,

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
६	घटनाको परिस्थितिको आधारमा पीडित समुदायलाई सम्भाव्य थप जोखिमबाट बचाउन र सहयोग पुर्याउन अन्य विषयगत क्षेत्रहरू र सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने ।	विपद् पश्चात	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
७	विस्तृत सर्वेक्षण गरी सबै विषयगत क्षेत्रहरूमा भएका क्षति, प्रभावित अवस्था र तत्काल गर्नुपर्ने कार्यहरू समेटी सुझाव सहितको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने ।	विपद् पश्चात ७ दिन भित्र	सर्वेक्षण टोली, सम्बन्धित शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, वडास्तरीय समिति, विषयक्षेत्र
८	समीक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक बस्ने र तर्जुमा गरिएको योजना कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्बन्धित शाखा तथा विषयक्षेत्र
९	विस्थापित भई शिविरमा बसेका, छरछिमेक वा आफन्तको घरमा आश्रय लिएका, घरगोठ पूर्ण रूपमा नष्ट भएका, आफन्त गुमाएका, घाइते भएकाहरूलाई स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँ/नगरपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय समिति, वडा कार्यालय
१०	विपद्कोसङ्कटकाल घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति समक्षसिफारिश गर्ने।	विपद् पश्चाततत्काल	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
११	विपद पश्चात तत्काल स्थानीय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र LEOC लाई थप सक्रिय बनाई समन्वय केन्द्र स्थापना गर्ने	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र

३.३.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

प्रकोपबाट सिर्जित विपद्मा प्रतिकार्य गर्न खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	कृषि शाखा र विषयक्षेत्र सदस्यहरु
२	विपद्बाट प्रभावित भएकाहरूलाई उपयुक्त तयारी खाद्यान्न वितरण गर्ने।	विपद्को पहिलो दिन	वडा कार्यालयविषयक्षेत्रका सदस्यहरु

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	सर्वेक्षण टोलीको प्रतिबेदनको आधारमा आवश्यक खाद्य सामग्रीको व्यवस्था गर्नेपूर्वनिर्धारित मापदण्ड बमोजिम वितरण गर्ने।	दोस्रो दिन देखि निरन्तर	वन वातावरण तथा विपद् शाखा,कृषि शाखा, वडास्तरीय समिति
४	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्री अपुग हुने देखिएमा तत्काल खरिद गरी आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा मार्फत स्थानीय विपदव्यवस्थापन समिति
५	नगरपालिकाको क्षमता बाहिरको अवस्था भएमा अध्यक्षले थप सहयोगका लागि जिल्ला तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा जानकारी गर्ने र सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्ने ।	विपद् पछि आवश्यकतानुसर	अध्यक्ष वा तोकिएको अधिकारी
६	थप खाद्य सामग्रीको लागि मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकायहरूसँग समन्वय गर्ने र सहयोग उपलब्ध गर्नका लागि अनुरोध गर्ने ।	विपद् पछि आवश्यकतानुसर	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
७	खाद्य सामग्री वितरणमाआईपरेका समस्या तथा चुनौतीहरूको विषयमा विषयक्षेत्रको सदस्यहरु बीचसमिक्षा बैठकगरि प्रतिवेदन तयार गरि पेश गर्ने।	प्रतिकार्यको आधारमा १ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति कृषि शाखा,विषयक्षेत्र

३.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्यको सन्दर्भमा स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र, स्वास्थ्य कार्यसमूह
२	विपद्को घटनामा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य टोली, प्राथमिक उपचार कार्यदल
३	स्थानीय स्तरमा उपचार हुन नसक्ने घाईते तथा विरामीलाई नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पताल लैजान व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य टोली
४	महामारी रोकथाम र व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्न स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथाशिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
५	विपद् प्रभावित स्थानमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
६	गर्भवती महिला,सुत्केरी, बालबालिका,ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको व्यवस्था मिलाउन खाद्य तथा पोषण क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
७	औषधी,सूरक्षाका सामग्री (पिपिइ सेट, सर्जिकल मास्क,स्यानीटाइजर, साबुन) तथा उपकरण (थर्मल गन,भेन्टिलेटर,फ्रिज, टेष्टिङ्किट) लगायतका सामग्रीहरु पहिचान गरी सोको व्यवस्था गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
८	बालबालिकामा कुपोषण हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको लागि खाद्य विषयगत क्षेत्रलाई सल्लाह दिने ।	आवश्यकता अनुसार	पोषण कार्य समूह

३.३.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रकोआपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी एकाई, विषयक्षेत्र
२	प्रभावित स्थान वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा शुद्ध खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी एकाई, विषयक्षेत्र
३	विपद्का कारण सिर्जित फोहोर व्यवस्थापनको कार्य गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सरसफाई एकाई, विषयक्षेत्र
४	पियुस, क्लोरीन जस्ता खानेपानी शुद्धिकरणका औषधी तथाव्यक्तिगत सरसफाईका लागि हाईजिन किट वितरण गर्ने र सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी र सरसफाई एकाई, शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र,नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
५	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने ।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.५आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२	विपद् प्रभावित समुदायले निर्धारण गरेको सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी आश्रय वा वासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने ।	विपद् पश्चात तत्काल	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
३	आवश्यक गैरखाद्य सामग्रीको व्यवस्थापन तथा वितरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने ।	निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू

३.३.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षणरआवश्यकता पहिचान गर्ने	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
२	गर्भवती महिला, सुत्केरी महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र बृद्धबृद्धाको अवस्थाको आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
३	महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिककालागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूची तयार गरी सामग्री जुटाउने र वितरण गर्ने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र निरन्तर	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
४	विशिष्ट आवश्यकता अनुसारका सामग्री जस्तैः डिग्निटी किट वितरण गर्ने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
५	विपद्को घटनाबाट मानसिक रूपमा प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरूलाई परिस्थितीको आंकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, स्वास्थ्य शाखा, शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
६	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने ।	विपद् पश्चात् निरन्तर	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शिक्षा क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान गर्ने।	विपद् पश्चात	शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
२	प्रकोपबाट प्रभावित विद्यालयहरूको सूची तयार गरी सम्बन्धित विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गुमाएका पठनपाठनका सामग्रीहरूको विवरण तयार गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	शिक्षा शाखा, विद्यालय,विषयक्षेत्र
३	विद्यालय ३ (तीन) दिन भन्दा बढी बन्द हुने अवस्था भएमा आपत्कालीनशिक्षाका लागि प्रवन्ध मिलाउने	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
४	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गरी पढाई सुचारू गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
५	शिक्षाक्षेत्रको प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने तथा तत्कालीन आवश्यकता अनुसार योजना गरी लागू गर्ने।	प्रतिकार्यको उपयुक्त समयमा	शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	पूर्वाधार विकास शाखा,विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२	भौतिक संरचनाहरू नोक्सान भई सेवा अवरूद्ध भएको स्थान पहिचान गरी तथ्याङ्कसङ्कलन गर्ने र तत्काल सुचारू गर्नुपर्ने सेवाहरूको प्राथमिकिकरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
३	सार्वजनिक सेवा अवरूद्ध भएका भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भारका लागि टोली परिचालन गरी सेवा सूचारु गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, खानेपानी, बिद्युत, विषयक्षेत्र
४	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने । निष्कर्षको आधारमा थप कार्यहरू गर्ने ।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
५	विपद्बाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा परेको प्रभाव लेखाजोखा गरी शिघ्र पुनर्लाभका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	विपद् पश्चात तीन महिना भित्र	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, सामाजिक विकास शाखा,विषयक्षेत्र

परिच्छेद चार

बन्दोबस्ती सामग्रीको उपलब्धता तथा आवश्यकताको लेखाजोखा

४.१ विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत रहेका सामग्रीगत स्रोत-साधनको वर्तमान अवस्था

कुनै पनि प्रकोपको कारण हुने विपद्जन्य घटनामा सम्बन्धित विषयगतक्षेत्रबाट वितरण गरिने राहत सामग्रीहरू र तत्काल सेवा पुर्याउनका लागि चाहिने सरसामानहरू तलका तालिकाहरूमा उपलब्ध भएबमोजिम समावेश गरिएको छ ।

(क) समग्रव्य वस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

वेलौरी नगरपालिकामा रहेका खोज, उद्धार तथा बन्दोबस्तीका सामग्रीको बिवरण

सि.नं.	सामानको नाम	इकाई	परिमाण	अवस्था	भण्डारण स्थल
१	स्टेचर	थान	२०	ठिक	बेलौरी न.पा. कार्यालय
२	लाईभ सेभिग जाकेट	थान	३०	ठिक	"
३	अग्नी प्रतिरोधक ज्याकेट	थान	२	ठिक	"
४	रस्सी / दोहोर्याउने डोरी	मिटर	२०	ठिक	"
५	कालाब्रिया लक	थान	१०	ठिक	"
६	तिरपाल	थान	१५	ठिक	"
७	रबर ट्यूब बृताकार	थान	२५	ठिक	"
८	काट्ने चिमटा	थान	१५	ठिक	"
९	ब्यवसायिक चेन आरा	थान	२	ठिक	"
१०	हाते आरा	थान	१२	ठिक	"
११	पहिलो सहायता बक्स	थान	१५	ठिक	"
१२	मेगा लाइट	पिस	१०	ठिक	"
१३	मेगाफोन सामान्य पाइल	पिस	५	ठिक	"
१४	सुरक्षा हेलमेट प्लास्टिक	थान	४५	ठिक	"
१५	पन्जा	थान	२५	ठिक	"
१६	आगो नभिाउने ड्राई पाउडर	थान	११	ठिक	"
१७	सीढी	थान	१	ठिक	"
१८	शिखर कुल्हाडी	थान	१०	ठिक	"
१९	कुदाल	थान	१०	ठिक	"
२०	क्रोबार	थान	१०	ठिक	"
२१	सामान्य बेल्चा	थान	१०	ठिक	"
२२	बाल्टी	थान	१०	ठिक	"
२३	डेल आइ ३ लेपटप	थान	१	ठिक	"
२४	अफिस टेबल	थान	१	ठिक	"
२५	स्टिल दराज	थान	१	ठिक	"

सि.नं.	सामानको नाम	इकाई	परिमाण	अवस्था	भण्डारण स्थल
२६	स्टिल रयाग	थान	१	ठिक	"
२७	कारपेट जुट	थान	१	ठिक	"
२८	रिभल्बिङ्ग चियर	थान	१	ठिक	"
२९	प्लाष्टिक कुर्सी	थान	१०	ठिक	"
३०	ह्वाइट बोर्ड	थान	१	ठिक	"
३१	स्कार्पियो	थान	८ सिट	ठिक	"
३२	स्कार्पियो	थान	८ सिट	ठिक	"
३३	बोलेरो	थान	२ सिट / ५ टन.१	ठिक	"
३४	ट्रयाक्टर	थान	१ सिट	ठिक	"
३५	टिप्पर	थान	२ सिट ७ / .घमि.	ठिक	"
३६	जे.बि.सि.	थान	१ सिट ९ / टन	ठिक	"
३७	रोलर	थान	१ सिट १३ / टन	ठिक	"

समुदाय स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति (CDMC) मा वितरण गरिएका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरण

क्र. सं.	समुदाय	सुदर्शनपुर	उदयपुर	भृकुण्डा
	सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति	जिवन उपयोगी	उदयपुर	
	वडा न.	**५**	**५**	**५**
१	लाइफ ज्याकेट	४	४	४
२	क्यराबिना	०	०	०
३	हाते माईक	१	१	१
४	साइरन	१	१	१
५	हेलमेट	४	४	४
६	रेस्क्यु ग्लोब	४	४	४
७	स्टेचर	१	१	१
८	डोरी	१	१	१
९	ट्युब	४	४	४
१०	सबल	०	०	०
११	बन्चरो	०	०	०
१२	ब्लान्केट	०	०	०

१३	सर्च लाईत	२	२	२
१४	छाता	५	५	५
१५	पम्प	१	१	१
१६	प्राथमिक उपचार बाकस	१	१	१
१८	फरुवा/कुटो/बेल्चा	०	०	०
१९	रेनकोट	६	६	६
२०	सिट्टी	५	५	५
२१	हाते आरा	०	०	०
२४	बुट	६	६	६
२५	सामग्री राख्ने झोला	१	१	१
२६	त्रिपाल	१	१	१

(ख) खाद्य तथा कृषि क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारणस्थल/स्थान
१	मिनेरल पानी	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
२	चिउरा	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
३	बिस्कुट	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
४	चाउचाउ	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
५	चामल	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
६	दाल	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
७	नुन,	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
८	तेल	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट
९	मसला	नभएको	विपदको समयमा सहयोग प्राप्त हुने NGO/INGO बाट

नोटः

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारणस्थल/स्थान
१	बाल भिटा	२८५००	पालिका स्टोर
२	भिटामिन बि कम्प्लेक्स	२७५००	
३	जीवनजल	५५००	
४	भिटामिन ए	५००	
५	सिटामोल	४७५००	
६	आईरन	७५००	
७	नर्मल सलाईन	५५०	
८	तौल मशिन	१५	सबै स्वास्थ्य संस्था
९	बि पि सेट	२५	,,
१०	थर्मोमिटर	५०	,,
११	डेलीभरी बेड	५	,,
१२	सिका स्केल	५	,,
१३	बच्चाको तौल मशिन	१५	,,
१४	पान स्केल	५	,,
१५	मुआक टेप	२५०	,, म स्वा स्व से

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवद्र्धन क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारणस्थल/स्थान
१	ट्रिपर	२ थान	नगरपालिकाहातमा
२	सब्बल (खन्ती)	१० थान	समुदाय सस्तर
३	वेल्चा	५० थान	समुदाय सस्तर
४	गैंती	५० थान	समुदाय सस्तर
५	तस्ला	५० थान	समुदाय सस्तर
६	घन	५० थान	समुदाय सस्तर
७	हँसिया	५० थान	समुदाय सस्तर
८	फरूवा	५० थान	समुदाय सस्तर

(ङ) अपतकालिन आश्रय र गैर–खाद्य क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारणस्थल/स्थान
१	गैरखाद्य सामग्री सेट (NFRI Set)	नभएको	
२	त्रिपाल	नभएको	
३	कम्वल	नभएको	
४	रवर म्याट्रेस (६X४)	नभएको	
५	प्लास्टिक बाल्टी	नभएको	

६	सेल्टर किट	नभएको	
७	प्लाष्टिक	नभएको	
८	सोलार कुकर	नभएको	
९	भान्सा सामग्री	नभएको	
१०	नाईलन डोरी	नभएको	
११	ग्यालिन	नभएको	

नोटः

(च) संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारणस्थल/स्थान
१	बैशाखी	नभएको	
२	लौरो	नभएको	
३	ह्वील चियर	नभएको	
४	टोइलेट चियर	नभएको	
५	आवाज सुन्न कानमा प्रयोग हुने उपकरण	नभएको	
६	चश्मा (नजिकबाट हेर्ने)	नभएको	
७	सेतोछडी	नभएको	

(छ) आपत्कालीन् शिक्षा क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारणस्थल/स्थान
१	बिद्यार्थी किट	नभएको	
२	शिक्षक किट	नभएको	
३	बिद्यालय किट	नभएको	
४	ड्रेस	नभएको	
५	झोला	नभएको	
६	किताब	नभएको	
७	कापी	नभएको	

(ज) शिघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र अन्तर्गत रहेका स्रोत, साधनको विवरण

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारणस्थल/स्थान
१	बाँस	नभएको	
२	HDPEखानेपानी पाइप	नभएको	
३	ट्वाईलेट सेनिटरी सेट	नभएको	
४	डोरी,	नभएको	
५	किला	नभएको	
६	काँटी	नभएको	
७	सावेल	नभएको	
८	बेल्चा	नभएको	

४.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता

वेलौरीनगरपालिका विपद्जन्य घटनामा ८ वटै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू र स्थानीय समुदायहरू प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुनेछन् । यस बाहेक ३ वटा समुदाय स्तरीय बिपद व्यवस्थापन समितका सदस्यहरु मध्ये १८ जना खोज तथा उद्धार, ९जना प्राथमिक उपचार, ९ जना पूर्वसूचना कार्यदल, ५जना द्रुत लेखाजोखा सम्बन्धीका दक्ष व्यक्तिहरु रहेका छन्।

हरेक विषयगत क्षेत्रहरूले विपद् प्रतिकार्यका लागि थप आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्तिको आँकलन गरी तथ्याङ्क अध्यावधिक गरिनेछ ।

४.३ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन

विपद्जन्य घटनाहरुमा प्रतिकार्यका लागि गैरखाद्य सामाग्रीहरु र सोको भण्डारणस्थल र मानवीय सहायतास्थलको लागि देहायअनुसारको व्यवस्था गरिएको छः

४.३.१ गैर–खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल

विपद्का घटनाहरुमा प्रतिकार्यका लागि गैह्र खाद्य सामग्रीहरुको गोदाम घर २०७८ बाट संचालनमा ल्याइएको छ। भण्डारण स्थल सम्बन्धी विवरण देहायअनुसार रहेको छः

क्र.सं.	विवरण	स्थान	क्षमता	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१	भण्डारण गृह		५०० परिवारका लागि खाद्य सामग्री भण्डारण गर्न सकिने	अशोक पाण्डे	९८४८७५४००८

४.३.२ मानवीय सहायता स्थल

धनगढी विमानस्थल परिसरमा विश्वखाद्य कार्यक्रमको सहयोगमा निर्माण गरि संचालनमा ल्याईएको मानवीय सहायता स्थल पनि यस प्रदेश लगायत जोडिएको जिल्ला स्थित रहेकोले वेलौरी नगरपालिकाको लागि प्रतिकार्य क्षमताको रूपमा लिने गरिएको छ ।

४.४ थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत

विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयगत क्षेत्रहरूलाई थप आवश्यक स्रोत, साधन÷उपकरणको विवरण तलका तालिकाहरूमा समावेश गरिएको छ ।

(क) समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
१	दमकल	१ थान	बजार दर अनुसार
२	एक्साभेटर (जेसिवि)	१ थान	बजार दर अनुसार
३	जिप	१ थान	बजार दर अनुसार
४	रवर बोट	३ थान	बजार दर अनुसार
५	लाईफ ज्याकेट	१०० थान	बजार दर अनुसार
६	गमबुट	१०० थान	बजार दर अनुसार
७	डोरी	१० रोल	बजार दर अनुसार
८	सेफ्टि हेल्मेट	१०० थान	बजार दर अनुसार

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
९	ह्याण्ड माइक	५० थान	बजार दर अनुसार
१०	हेड लाईट	१००	बजार दर अनुसार
११	ईमर्जेन्सीटर्चलाईट	५०	बजार दर अनुसार
१२	स्ट्रेचर	२७	बजार दर अनुसार
१३	साइरन	२७	बजार दर अनुसार
१४	थ्रो ब्याग	१५	बजार दर अनुसार
१५	सब्बल	२७	बजार दर अनुसार
१६	बेल्चा	२७	बजार दर अनुसार
१७	गैटी	२७	बजार दर अनुसार
१८	प्राथमिक उपचार बाकस	२७	बजार दर अनुसार

नोटः

(ख) खाद्य तथा कृषि क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
१	मिनेरलपानी	१५००परिवार	बजारदरअनुसार
२	चिउरा	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार
३	बिस्कुट	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार
४	चाउचाउ	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार
५	चामल	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार
६	दाल	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार
७	नुन,	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार
८	तेल	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार
९	मसला	१५०० परिवार	बजारदरअनुसार

नोटः

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
१	लिटो	५००पाकेट	बजार दर अनुसार
२	जीवनजल	५००० पाकेट	बजार दर अनुसार
३	प्राथमिक उपचार बकस	१२ पिस	बजार दर अनुसार
४	स्ट्रेचर	१२ पिस	बजार दर अनुसार

नोटः

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवद्र्धन क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
१	खानेपानी टंकी	९ थान	बजार दर अनुसार

२	ईन्धन बाट चल्ने आरा(Hacksaw)	१८ थान	बजार दर अनुसार
३	दुई चक्के ठेला	१८ थान	बजार दर अनुसार
४	तीन चक्के ठेला	१८ थान	बजार दर अनुसार
५	पियुष	७५०० थान	बजार दर अनुसार
६	एक्वाटयाब	७५०० थान	बजार दर अनुसार
७	पि.ए.भाइल	१५०० थान	बजार दर अनुसार
८	पानी जाँच्ने किट	१५०० थान	बजार दर अनुसार
९	अस्थाई शौचालय किट	२७ थान	बजार दर अनुसार
१०	डस्टबिन	५० थान	बजार दर अनुसार

नोटः

(ङ) आप्तकालीन् आश्रय र गैर–खाद्य क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
१	गैरखाद्य सामग्री सेट (NFRI Set)	१५०० थान	बजार दर अनुसार
२	त्रिपाल	१५०० थान	बजार दर अनुसार
३	कम्वल	१५०० थान	बजार दर अनुसार
४	रवर म्याट्रेस (६X४)	१५०० थान	बजार दर अनुसार
५	प्लास्टिक बाल्टी	१५०० थान	बजार दर अनुसार
६	सेल्टर किट	५० थान	बजार दर अनुसार
७	प्लाष्टिक	२५ रोल	बजार दर अनुसार
८	सोलार कुकर	१०० थान	बजार दर अनुसार
९	भान्सा सामग्री	१५०० सेट	बजार दर अनुसार
१०	नाईलन डोरी	१५०० थान	बजार दर अनुसार
११	ग्यालिन	१५०० थान	बजार दर अनुसार

नोटः

(च) संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
१	बैशाखी	१०० थान	बजार दर अनुसार
२	लौरो	१०० थान	बजार दर अनुसार
३	ह्वील चियर	१८ थान	बजार दर अनुसार
४	टोइलेट चियर	१८ थान	बजार दर अनुसार
५	डीग्निटी किट	२५० थान	बजार दर अनुसार

नोटः

(छ) आपत्कालीन् शिक्षा क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत

१	बिध्यार्थीकिट	१५० थान	बजार दर अनुसार
२	शिक्षक किट	५० थान	बजार दर अनुसार
३	बिद्यालय किट	५० थान	बजार दर अनुसार
४	ड्रेस	२५० सेट	बजार दर अनुसार
५	झोला	२५० थान	बजार दर अनुसार
६	किताब	१५०० सेट	बजार दर अनुसार
७	कापी	१५०० सेट	बजार दर अनुसार

(ज) शिघ्र पुनर्लाभ क्षेक्षेत्र अन्तर्गत स्रोत, साधनको थप आवश्यकता तथा लागत

सि.नं.	स्रोत, साधन र उपकरण	थप आवश्यकता	अनुमानित लागत
१	बाँस	२५० थान	बजार दर अनुसार
२	HDPE खानेपानी पाइप	५० पिस	बजार दर अनुसार
३	ट्वाईलेट सेनिटरी सेट	२७ थान	बजार दर अनुसार
४	डोरी,	१५०० पिस	बजार दर अनुसार
५	किला	२० केजी	बजार दर अनुसार
६	काँटी	२० केजी	बजार दर अनुसार
७	सावेल	२७ थान	बजार दर अनुसार
८	बेल्चा	२७ थान	बजार दर अनुसार

नोटः आवश्यक सामग्रीको आवश्यकता सम्बन्धी थप जानकारी प्राप्त भएपछि अद्यावधिक गरिने छ ।

परिच्छेद पाँच

विविध

५.१स्रोत साधनको व्यवस्थापन

विपद् व्यवस्थापनमा आईपर्ने खर्चहरूका लागि नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरिएको छ। विषयगत क्षेत्रहरूले विपद् पूर्वतयारी, पुर्वकार्य र प्रतिकार्यका लागि पेश गरेको योजना स्वीकृत भएपछि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत बजेट रकम माग गर्नेछन्।

योजना कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकाको वार्षिक बजेट वा भएको वा हुने विपद् व्यवस्थापन कोषबाट वडाको हकमा सम्बन्धित वडा कार्यालय मार्फत् र पालिका स्तरीय विषयगत कार्यसमूहको हकमा सम्बन्धित संयोजक निकाय, कार्यालय मार्फत् विपद् पूर्वतयारी, पुर्वकार्य तथा प्रतिकार्यका लागि रकम उपलब्ध गराइनेछ।

नगरपालिकाको क्षमताले नभ्याउने कामको लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय कन्चनपुर, सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ। साथै भएको विपद् व्यवस्थापन कोष बृधिको लागि विभिन्न मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य गरी सहयोग आदानप्रदान गरिनेछ।

५.२ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि छिमेकी पालिकहरु पुनर्वास, शुक्लाफाटा र कृष्णपुर नगरपालिकासँग सहयोग आदान प्रदान गर्नेछ। सहयोग विशेषगरी बाढी, आगलागीको समयमा प्रतिकार्यका लागि आवश्यक दमकल, एम्बुलेन्स तथा अत्यावश्यक मानवीय सहायता आदान प्रदान गर्नु पर्नेछ। सहयोग आदान प्रदान गर्न स्थानीय तहहरुसँग आवश्यक लिखित समझदारी, सम्झौता गरिने छ।

नेपाल सरकार, प्रदेश तथा जिल्ला स्थित कार्यालयहरूबाट समेत विपद् प्रतिकार्यको लागि स्रोत, साधन प्राप्त गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला स्थित अन्य गैह्र सरकारी निकाय तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी थप स्रोत परिचालन गरिनेछ। जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग विपद् सम्बन्धी सूचना आदानप्रदान गर्न स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई थप व्यवस्थित सूचना आदानप्रदान र समन्वय गरिनेछ।

५.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

५.३.१अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन

योजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने अधिकार प्राप्त अनुगमन तथा अनुगमन समितिको गठन हुने अपेक्षा गरिएको छ। उक्त समितिले माथि उल्लिखित सूचकहरुको आधारमा नियमित रुपमा योजना कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ। साथै, योजना कार्यान्वयनको उपलब्धि र आवधिक प्रगति मूल्याङ्कन गरी प्राप्त सुझाव अनुसार योजनाको परिमार्जन गरिनेछ ।यस योजनाको पूनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण सङ्कलन तलको तालिका बमोजिम हुनेछः

विवरण	पुनरावलोकन गरिने अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
योजना कार्यान्वयनको समिक्षा	हरेक वर्ष मंसिर महिना	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	योजना कार्यान्वयनको समिक्षा बैठक	महिनाको अन्तिम हप्ता
योजनाको पुनरावलोकन	हरेक वर्ष बैशाख महिना	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विषयक्षेत्र अनुसारका क्रियाकलापहरुको पुनरावलोकन गरी योजना अद्यावधिक गर्ने	महिनाको अन्तिम हप्ता

५.४ क्षमता विकास रणनीति र योजना

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष स्रोत व्यक्ति तथा संस्थाहरूको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछः

क्र.सं.	क्षमता विकास क्रियाकलापहरु	जिम्मेवारी	समयतालिका
१	विषयक्षेत्रका जनशक्तिलाई उक्त क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयमा अभिमुखिकरण, तालिम र अभ्यासको व्यवस्था गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारीतथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
२	वडास्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखिकरण, तालिम प्रदान गर्ने।	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारीतथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
३	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आगामी आ. व. योजना तर्जुमा प्रक्रिया शुरु हुनु भन्दा अगावै
४	विपद् प्रभावित स्थानमा रहेका विद्यालयहरू र स्थानीय स्वयंसेवकहरूलाई विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न विषयक्षेत्रको क्षमता विकास गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि
५	बन्दोबस्तीका सामान तथा औजारहरू व्यवस्थापनका लागि विषयक्षेत्रहरूको क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि

सन्दर्भ सामग्री :

१.जिल्ला विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८०, कन्चनपुर

२.नगरपालिकाको स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना

३. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५

अनुसूची-१ : नगर विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली

सि.नं	नाम	पद	निकाय	
१	श्री पोतीलाल चौधरी	संयोजक	नगर प्रमुख (संयोजक)	
२	श्री जोगराम चौधरी	उप संयोजक	नगर उप प्रमुख (उप संयोजक)	
३	श्री तारादत्त अवस्थी	सदस्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	
४	श्री कृष्णभान बरइ	सदस्य	विपद् संयोक	
५	श्री मदन धानुक	सदस्य	सशक्त प्रहरी बल बेलौरी	
६	श्री गौरी प्रसाद जैशी	सदस्य	प्रहरी निरिक्षक	
७	श्री पेपुराम चौधरी	सदस्य	प्रनिनिधि नेपाली काग्रेस	
८	श्री बाबुराम न्यौपाने	सदस्य	प्रतिनिधि ने.क.पा एमाले	
९	श्री सुन्दर लाल चौधरी	सदस्य	प्रनिधिनि ने.क.पा माओवादी केन्द्र	
१०	श्री विष्णु शर्मा	सदस्य	प्रतिनिधि राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	
११	श्री मायाराम शर्मा	सदस्य	प्रतिनिधि ने.क.पा समाजवादी	
१२	श्री हिरा सिंह विष्ट	सदस्य	बेलौरी उद्योग बाणिज्य संघ	
१३	श्री जगदिश जोशी	सदस्य	पुर्वाधार विकास शाखा	
१४	श्री महेश्वरी खत्री	सदस्य	गैरसरकारी संस्था महासंघ	
१५	श्री माधव पौडेल	सदस्य	नेपाल प्रत्रकार महासंघ	
१६	श्री विष्णु तिवारी	सदस्य	नेपाल रेडकस सोसाइटी	
१७	श्री अशोक पाण्डेय	सदस्य	विपद् व्यवस्थापन शाखा सदस्य सचिब	

अनुसूची-२ : वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजकको नामावली

सि.नं.	निकाय	वडा न.	नाम	पद	सम्पर्क न.
१	वेलौरी नगरपालिका	१	धन वहादुर विष्ट	वडा अध्यक्ष	९८०६४९२४१२
२	वेलौरी नगरपालिका	२	कलविर चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८०५७६०८६९
३	वेलौरी नगरपालिका	३	सिताराम रिजाल	वडा अध्यक्ष	९८४८८२०३१७
४	वेलौरी नगरपालिका	४	अर्जुन ढकाल	वडा अध्यक्ष	९८४८४३२४२३
५	वेलौरी नगरपालिका	५	लाल वहादुर चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८०६४२३३२२
६	वेलौरी नगरपालिका	६	भोज राज चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८१२७६८८६२
७	वेलौरी नगरपालिका	७	प्रकाश श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	९८०६४७९६२२
८	वेलौरी नगरपालिका	८	विष राम राना	वडा अध्यक्ष	९८०९४०४५८०
९	वेलौरी नगरपालिका	९	किसन सिह राना	वडा अध्यक्ष	९८१२७८४३६०
१०	वेलौरी नगरपालिका	१०	सोमलाल चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८१०६२१३०३

अनुसूची-३ :सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण

सि.नं.	सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समितिको नाम	वडा न.	नाम	पद	सम्पर्कनं	कैफियत
१	उदयपुर	५	रुकमणि चौधरी	अध्यक्ष	९८२५६६८६६८	
२	जिवनउपयोगी, सुदर्शनपुर	५	प्रकश चौधरी	अध्यक्ष	९८१०६७७४०८	
३	भकुण्डा	५	भुवन चौधरी	अध्यक्ष	९८२५६८४३००	
४	पडाउ	३	शुसिला चौधरी	अध्यक्ष	९८२२६७३५३६	
५	भैसोरी	२	निर्सरा चौधरी	अध्यक्ष	९८१३१९५७१५	
६	भटपुरी	९	करन राना	अध्यक्ष	९८०९४८५८०२	
७	भगतपुर	७	सन्तुराम चौधरी	अध्यक्ष	९८०९४१२१४१	
८	वैसाखा	६	सन्तोष थापा	अध्यक्ष	९८०४६५१३२३	
९	पश्चिम पचुई	८	छोटेलाल चौधरी	अध्यक्ष	९८१४६७२८०३	
१०	शान्ती टोल	१०	जीतवहादुर चौधरी	अध्यक्ष	९८४८४१३४८५	

अनुसूची-४ : जिल्ला /प्रदेश/केन्द्र स्थित सरोकारवालाहरुको सम्पर्क विवरण

सि.नं.	सस्था / कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	राष्ट्रिय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	०१-४२००२०३	४२००२०५
२	राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण	०१-४४९३८४७	४४३९४८५
३	जल तथा मौसम बिज्ञान बिभाग (DHM)	०१-४११३१९१	११५५
४	प्रदेश आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	०९१-५२१३२४	
५	सशसत्र प्रहरी बल बैधनाथ बाहिनि अत्तरिया	०९१-५५०४७०	९८५१२७२०००

६	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५८७३७७७७	

अनुसूची-५ : नगरपालिकामा संचालित एम्बुलेन्स सेवाकोसम्पर्क विवरण

क्र.सं.	चालकको नाम	निकाय	सम्पर्क विवरण	एम्बुलेन्स नं
१	सुभास चौधरी	लक्ष्मीपुर स्वास्थ्यचौकी	९८६८३७१६२८ ९८०५७९८१३१	बा २ झ १७३०
२	महादेव राना	श्रीपुर स्वास्थ्यचौकी	९८०५७६६६९२	म १ झ १०६
३	तिलक चौधरी	रामपुर स्वास्थ्यचौकी	९८४८५१८८६९ ९८२४६८५५२९	म १ झ
४	भुवन चौधरी	सिद्धनाथ सहरी स्थास्थ्य केन्द्र	९८२७६४९४९७	सु प प्र २००१ झ १३७

अनुसूची-६ : नगरपालिकाका लागी उपयोगी नदी तथा वर्षामापन केन्द्र विवरण

सि.नं.	गेज रिडर	सम्पर्क नं	गेज राखिएको स्थान	गेजको प्रकार	चेतावनी तह	खतरा तह
१.	लिला अधिकारी	९८१२७९७७०९	शान्तिपुर	वर्षा		
२.	शकर दत्त जोशी	९८४८६२७१७४	मछेली नदि	वाढी		
३.	जय बहादुर राना	९८०१३७८४७२	तिल्की	वाढी		
४.	उदय बडैला	९८६८७९३४५६	सोत्यास (कोल्मोडा)	वाढी		

अनुसूची-७ : नगरपालिका स्थित जोखिमयुक्त बस्तीहरुको विवरण

नदी/खोलाको		प्रभावित हुन सक्ने				सुरक्षित आश्रय स्थलको	
नाम	लम्बाई	वडा	बस्ती	घरधुरी	जनसंख्या	नाम	क्षमता
बन्दा नाला		१	राना टोल -१५, चौधरी टोल - १५ उभिया टोल, वैसाखि टोल, भु.पु. सैनिक टोल	७०	५००	दुर्गा आ.वि.	१२ कोठा
		२	टेडुवा बस्ती -१६५, बैजुडाँडाँ -६०, चारघरुवा -६०, कटना -४०, दिनापुर -२०, खैरानी -१५	३६०	२०००	जनप्रिय आ.वि., वि.पि. स्मृति, जन सेवा आ.वि.	२५ कोठा
		३	खिरिया -३५, पडाव - ४०, खोप्यापुर मोतिपुर	२१०	१०००	जनजागृति पुष्पलाल	२० कोठा

			-५०, कर्णाली टोल -४५, खस्रड टोल -४०				
		४	आमबगिया टोल -१००, मोतिपुर बुटावारी - ५०	१५०	१५००	कृष्ण आ.वि.	८ कोठा
दोदा नदी	५ कि.मि.	५	उदयपुर, रामनगर, महुलीया, सोभाताल	३५०	२०००	श्री जन नमुना मा.वि.	२० कोठा
		५	सुदर्शनपुर, स्यालीपट्टी, बङ्ग्रापट्टी, भकुण्डा	४७०	२३५०	श्री वागेश्वरी आ.वि.	८ कोठा
शारदा नदि, दोदा		६	बैसाखा, भुराकोट, हात्तीबोझा ईटाभट्टा	२००	२०००	दुर्गा आ.वि. भुराकोट	१० कोठा
स्याली खोला	२ कि.मि.	७	पौलाहा खप्टी किनार टोल -२५, भगतपुर -४०	६५	५००	जनकल्या मा.वि.	१५ कोठा
सुतिया नदी	५ कि.मी.	८	कानपुर - ५०, कलकत्ता -५०, खजुवा -७५, बिचपुरी -२०, बैरया -१५	२१०	१२००	जनज्योती मा.वि, कालिका आ.वि	३० कोठा
सुतिया नदी	५ कि.मी.	९	खल्ला कुण्डा -१००, अण्डया टोल -६०, देउवा टोल -३०, रतनपुर -२०, खजुवा बस्ती -१०, भुर्सा/दरक टोल -२०, भतपुरी टोल -२५	२६५	२०००	गोरखनाथ मा.वि., त्रिभुवन मा.वि.	४० कोठा
सुतिया नदी	५ कि.मी.	१०	सडकघाट -२०, बाण्डाजला -३५	५५	५००	आधारभुत आ.वि.	८ कोठा

स्रोत :नगर विपद् व्यवस्थापन समिति

अनुसूची-८ : विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम प्राप्त जनशक्तिको सम्पर्क विवरण नगरपालिका स्तरको

पद	नाम थर	ठेगाना	सम्पर्क नं.	इमेल
नगर प्रमुख	पोतिलाल चौधरी	बेलौरीन.पा. ५	९८६८७२७९८० ९८०९४५४६७१	belaurimunicipality@gmail.com
नगर उप प्रमुख	जोगराम चौधरी	बेलौरीन.पा. १०	९८६८५५१९५८ ९८१२७८९३८३	belaurimunicipality@gmail.com
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	तारा दत्त अवस्थि	टोखान.पा. ८ काठमाण्डौ	९८५१०८२३३६ ९८५१२१३८५३	narbdrbk84@gmail.com
	किशोर महरा	पाटन -४, बैतडी	९८६८७४०६४७	kishormahara155@gmail.com
विपद सम्पर्क व्यक्ति	अशोक पाण्डे	बेलौरी न.पा.	९८४८७५४००८	ashokpandeya80@gmail.com
वडा अध्यक्ष (सबै)	धन बहादुर विष्ट	बेलौरी न.पा. १	९८०६४९२४१२ ९८४१०८४८२४	ward1.belaurimun@gmail.com
	कलबिरचौधरी	बेलौरीन.पा. २	९८०५७६०८६९ ९८५८७५३९६२	ward2.belaurimun@gmail.com
	सिताराम रिजाल	बेलौरीन.पा. ३	९८४८८२०३१७ ९८१२७५७४१७	ward3.belaurimun@gmail.com
	अर्जुनढकाल	बेलौरीन.पा. ४	९८४८४३२४२३ ९८५८७५११०४	ward4.belaurimun@gmail.com
	लालबहादुर चौधरी	बेलौरीन.पा. ५	९८०६४२३३२२ ९८६८८९६०७८	ward5.belaurimun@gmail.com
	भोजराज चौधरी	बेलौरीन.पा. ६	९८१२७६८८६२	ward6.belaurimun@gmail.com
	प्रकाशश्रेष्ठ	बेलौरीन.पा. ७	९८०६४७९६२२ ९८४८८२०२९८	ward7.belaurimun@gmail.com
	विषराम राना	बेलौरीन.पा. ८	९८०९४०४५८०	ward8.belaurimun@gmail.com
	किसनसिह राना	बेलौरीन.पा. ९	९८१२७८४३६० ९८६८४६८८३९	ward9.belaurimun@gmail.com
	सोमलालचौधरी	बेलौरीन.पा. १०	९८१०६२१३०३	ward10.belaurimun@gmail.com

पद	नाम थर	ठेगाना	सम्पर्क नं.	इमेल
			९८४८७२०३०३	
वडा सचिव (सबै)	नमराज पौडेल	पुनर्वास न.पा. ५	९८४९४२२२८१	ward1.belaurimun@gmail.com
	श्याम कुमार राना	बेलौरी न.पा २	९८६८७२७८८८	ward2.belaurimun@gmail.com
	लक्ष्मी चौधरी	कैलाली	९८६८४५६८६७	ward3.belaurimun@gmail.com
	संजिव चौधरी	बेदकोट न.पा.	९८६५८५१४३९	ward4.belaurimun@gmail.com
	केशव प्रसाद उपाध्याय	खप्तड छान्ना ५, बझाङ	९८४९०७२९७९	ward5.belaurimun@gmail.com
	नरबहादुर विष्ट	बेलौरी न.पा. ४	९८४८७५०६३३	ward6.belaurimun@gmail.com
	पार्वती कुमारी बोहरा	परशुराम न.पा. ४	९८६८५०३२४४	ward7.belaurimun@gmail.com
	वागेश्वरी थापा	कैलारी गा.पा. ५, कैलाली	९८४८८१६७७३	ward8.belaurimun@gmail.com
	चेतराज जोशी	भिमदत्त न.पा. २	९८४८७५५६२३	ward9.belaurimun@gmail.com
	पार्वति विष्ट	बेलौरी न.पा. ८	९८६०४९९९१२	ward10.belaurimun@gmail.com

(समुदाय स्तरको)

क्र.स.	तालिम	संस्था/ निकाय	वडान.	समुदाय	नाम	सम्पर्कनम्बर	तालिमदिनेसस्था/ निकाय
१	खोजतथाउद्दार (LSAR)	जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	सम्झना चौधरी	९८२५६२१०१०	नीड्सनेपाल (M-RED Program)
२			५	सुदर्शनपुर	नवीन चौधरी	९८१२७०९४६२	
३			५	सुदर्शनपुर	रमी चौधरी	९८०५७९२२३५	
४			५	सुदर्शनपुर	रुमाली चौधरी	९८२६६४८३३५	
५			५	सुदर्शनपुर	लक्ष्मी चौधरी	९८२२६११८८९	

६			५	सुदर्शनपुर	इन्द्र चौधरी	९८१०७३३४४८	
७			५	उदयपुर	भागेश्वरी राना		
८			५	उदयपुर	अम्रिता राना	९८२८७७७५५३	
९			५	उदयपुर	गोमती वोहरा	९८२१६९२३५९	
१०			५	उदयपुर	शुख राम राना	९८२१६००६७०	
११			५	उदयपुर	राजेन्द्र राना	९८०९४२५७७४	
१२		उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	राम वहादर राना	९८०९४३८७३०	
१		जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	कमला चौधरी	९८०५७७६५१५	नीड्सनेपाल (M-RED Program)
२		जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	लिला चौधरी	९८०५७६७२७३	
३		जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	पुजा चौधरी	९८२२७६०२३५	
४		उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	नारायनी चौधरी	९८१४६०२३८४	
५		उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	मोती राना	९८२४८४७७५८	
६	प्राथमिकउपचार (FA)	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	पार्वती राना	९८६३२९७७६५	

१		जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	माया चौधरी	९८१०६२३२८६	नीड्सनेपाल (M-RED Program)
२		जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	ठगुराम चौधरी	९८०६४२१९७१	
३		जिवनउपयोगी सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	सुदर्शनपुर	प्रकाश चौधरी	९८१४६०१६५४	
४		उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	धोकराज राना	९८१०५६४४५६	
५		उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	किशनलाल राना	९८१०६२३२६०	
६	पुर्वसुचना (EWS)	उदयपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	५	उदयपुर	स्वरस्वती वोहरा	९७४८२४४८२६	

समाप्त ::

Habitat for Humanity® Nepal

Managing Risk through Economic Development MREO

MERCY CORPS

needs® BE RESILIENT nepal